

T.C.

ALTINBAŞ ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Plastik Sanatlar Anabilim Dalı

**2015-2020 YILLARINDA YAYIMLANAN RESİMLİ
ÖYKÜ KİTAPLARININ METİN-RESİM İLİŞKİSİ**

Seher TARAS

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Fırat ARAPOĞLU

İstanbul, 2022

**2015-2020 YILLARINDA YAYIMLANAN RESİMLİ ÖYKÜ
KİTAPLARININ METİN-RESİM İLİŞKİSİ**

Seher TARAS

Plastik Sanatlar Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

ALTINBAŞ ÜNİVERSİTESİ

2022

“Seher TARAS” tarafından hazırlanmış ve 23/12/2022 tarihinde sunulmuş “2015-2020 YILLARINDA YAYIMLANAN RESİMLİ ÖYKÜ KİTAPLARININ RESİM-METİN İLİŞKİSİ” başlıklı tez Plastik Sanatlar Anabilim Dalında Tez Türü Tezi olarak **oy birliği/oy çokluğu** ile kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Fırat ARAPOĞLU

Danışman

Tez Savunma Sınavı Jüri Üyeleri:

Dr. Öğr. Üyesi Fırat ARAPOĞLU İç Mimarlık ve Çevre

Tasarımı Bölümü, Altınbaş

Üniversitesi

Prof. Dr. Nurcan PERDAHÇI

Resim Bölümü, Altınbaş

Üniversitesi

Doç. Dr. Ümit GEZGİN

Güzel Sanatlar Eğitimi

Bölümü, Marmara

Üniversitesi

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak bütün şartları sağladığını beyan ederim.

Tezin Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne teslim tarihi: ____/____/____

Bu tezdeki tüm bilgilerin akademik kurallara ve etik davranışlara uygun olarak edinildiğini ve sunulduğunu beyan ederim. Ayrıca, bu kuralların ve davranışların gerektirdiği şekilde, bu çalışmada, orijinal olmayan tüm materyalleri ve sonuçları tamamen alıntı yaptığımı ve referans gösterdiğimi de beyan ederim.

Seher TARAS

İTHAF

Bütün Çocuklara, Gün Işığı Niyetine...

TEŞEKKÜR

Bu çalışmada yardımlarını esirgemeyen ve tüm zorluklarda yanımda olan değerli danışman hocam Dr. Öğrt. Üyesi Fırat ARAPOĞLU'na çok teşekkür ederim. Ayrıca her alanda ve her sorunda yardımcı olan bölüm dekanımız ve değerli hocam Prof. Dr. Nurhan PERDAHCI'ya da teşekkürü bir borç bilirim. Marmara Üniversitesi'nden jürime katılan Doç. Dr. Ümit GEZGİN Bey'e, annem Hanife Taras'a ve aileme ayrıca teşekkür ederim.

ÖZET

2015-2020 YILLARINDA RESİMLİ ÖYKÜ KİTAPLARININ METİN-RESİM İLİŞKİSİ

TARAS, Seher

Yüksek Lisans, Plastik Sanatlar Anabilim Dalı, Altınbaş Üniversitesi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Fırat ARAPOĞLU

Tarih: Aralık,2022

Sayfa: 68

Teorisyenler, görüntü ve metin arasındaki ilişkiyi tanımlamak için kavramlar yarattı. Bu anahtar kavramlar, metnin görsel ifadesinin okuyucu tarafından algılanan boyutuna dayalı bir tasarım oluşturma açısından anlamlı veriler sağlamaktadır. Özellikle bu, bilgi ve öğrenme materyallerinin tasarımının temelidir. Metin ve görüntüler arasındaki tam etkileşim, bilgilerin görülmesini, anlaşılmasını, hatırlanmasını yani izleyicinin bilişsel sistemi ile etkileşime girmesini kolaylaştırır. Söz konusu etkileşim bilişsel ve yapısal ilkeler arasındaki ilişkiyle desteklenir. Bu nedenle araştırmamız; bir eğitim aracı olarak kabul edilen kitaplar başta olmak üzere, resimli metinlerin ilişkisini kesin yönergelerle düzenlemeyi ve okuyucu için anlamlı yapıların oluşmasına katkı sağlayacak ortak bir bakış açısı sunmayı amaçlar.

Çocuk edebî ürünleri kaliteli olmalı, çocuklarda okuma keyfi yaratmalı ve yaratıcı düşünme yeteneğini uyandırmalıdır. Bu nedenle çocuk kitaplarının fiziksel özelliklerine, içeriğine ve çizimlerine dikkat edilmelidir. Araştırmada resimli kitapların hikâye ve resim ilişkisi, görünüm, içerik ve illüstrasyon açısından durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada betimsel modeller kullanılmıştır. Elde edilen verileri toplamak, analiz etmek ve yorumlamak için nitel araştırma yöntemleri kullanılmaktadır. Verileri toplamak için literatür analizi yapılmıştır. Araştırma evreni resimli kitaplar (hikâyeler ve masallar), 2015-2020 yılları arasında üretilen ve ilk baskısı yapılan, 22 resimli kitabı içeren bir örneklemden oluşmaktadır. Verileri analiz etmek için betimsel analiz kullanılır.

Anahtar Kelimeler: Resimli Öykü, Resim, Metin.

ABSTRACT

THE TEXT-PICTURE RELATIONSHIP OF THE PICTURE STORYBOOKS IN 2015-2020

TARAS, Seher

M.A./L.L.M, Altınbaş University,

Supervisor: Dr. Öğr. Üyesi Fırat ARAPOĞLU

Date: December, 2022

Pages: 68

Theorists have created concepts to describe the correspondences between images and text. These key concepts provide meaningful data for creating a design based on the reader-perceived dimension of the text's visual expression. In particular, this is the basis for the design of information and learning materials. The full interaction between text and images makes it easier to see, understand, recall and recall information, i.e. interact with the viewer's cognitive system. This is supported by the relationship between cognitive and structural principles. So do your research; It aims to organize the relationship between illustrated texts, especially books, which are accepted as an educational tool, with precise instructions and to offer a common perspective that will contribute to the formation of meaningful structures for the reader.

Children's literary products should be of high quality, create reading pleasure in children and awaken children's creative thinking ability. For this reason, attention should be paid to the physical characteristics, content and drawings of children's books. In the research, it is aimed to determine the status of picture books in terms of story and picture relationship, appearance, content and illustration. Descriptive models were used in the research. Qualitative research methods are used to collect, analyze and interpret the obtained data. Literature analysis was performed to collect data. The research population of picture books (stories and fairy tales) consists of a sample of 22 first-printed picture books produced between 2015-2020. Descriptive analysis is used to analyze the data.

Keywords: Picture Story, Picture, Text.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	vi
ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLO LİSTESİ.....	xi
ŞEKİL LİSTESİ	xii
1. GİRİŞ.....	1
1.1 PROBLEM DURUMU	1
1.2 AMAÇ VE ALT AMAÇLAR	2
1.3 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	2
1.4 SINIRLILIKLAR.....	3
1.5 TANIMLAR	3
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	4
2.1 RESİMLİ ÖYKÜ KİTAPLARINDA BULUNMASI GEREKEN TEMEL ÖZELLİKLER	4
2.1.1 Resimli Öykü Kitaplarının Dış Yapı Özellikleri	4
2.1.1.1 Resimli öykü kitaplarında boyutlar	4
2.1.1.2 Resimli öykü kitaplarında kâğıt.....	5
2.1.1.3 Resimli öykü kitaplarında kapak-cilt.....	5
2.1.1.4 Resimli öykü kitaplarında sayfa düzeni.....	6
2.1.1.5 Resimli öykü kitaplarında harfler	6
2.1.1.6 Resimli öykü kitaplarında resimler.....	7
2.1.2 Resimli öykü kitaplarında iç yapı özellikleri.....	8
2.1.2.1 Resimli öykü kitaplarında tema	8
2.1.2.2 Resimli öykü kitaplarında konu.....	9
2.1.2.3 Resimli öykü kitaplarında kahraman	9
2.1.2.4 Resimli öykü kitaplarında dil ve anlatım.....	10
2.2 RESİMLİ ÖYKÜ KİTAPLARI	12
2.2.1 Resimli Öykülerde Resimleme ve Görsellik	13
2.2.2 Resimli Öykülerde Görsel Algı ve Renk Uyumu.....	14
2.2.3 Resimli Öykülerde Resimleme Özellikleri.....	15
2.3 RESİMLEME ARAÇLARI	17
2.3.1 Resimleme Teknikleri	17
2.3.2 Kuru Boya Tekniği.....	17
2.3.3 Suluboya Tekniği	18
2.3.4 Lavi Tekniği	19
2.3.5 Guaj Boya Tekniği	19
2.3.6 Pastel Boya Tekniği.....	20

2.3.7 Kolaj Tekniği.....	20
2.3.8 Püskürtme Tekniği (Airbrush).....	21
2.3.9 Bilgisayarda İllüstrasyon.....	21
2.4 KONUS İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	22
2.4.1 Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	22
2.4.2 Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	24
3. YÖNTEM.....	25
3.1 ARAŞTIRMANIN MODELİ	25
3.2 ÇALIŞMA GRUBU	25
3.3 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	25
3.4 VERİLERİN TOPLANMASI.....	26
3.5 UYGULAMA	26
3.6 VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ.....	26
4. BULGULAR	27
4.1 BULGULAR.....	27
4.1.1 Öykülerin kapaklarında görseller dikkat çekici mi?.....	27
4.1.2 İncelediğiniz öykülerde eğlendirici unsurlar var mı?	28
4.1.3 Öykülerde merak uyandırıcı unsurlar var mı?	29
4.1.4 Öykülerde kullanılan dil çocukların anlayacağı tarzda mı yazılmış?	30
4.1.5 Öykülerde anlatım bozukluğu var mı?	31
4.1.6 Öykülerde resimler her iki sayfayı kaplayacak şekilde hazırlanmış mı?	32
4.1.7 Öykülerde kullanılan resimler gerçekçi mi?.....	32
4.1.8 Öykülerde resimlerdeki nesnelerin ve canlıların renkleri gerçek dünyadaki renkleri ile aynı mı?.....	33
4.1.9 Resimleme, metnin içeriğini ifade ediyor mu?.....	35
4.1.10 Öykü kahramanlarının dış görünüşleri ve yüzünün görünüşü metinde anlatılanları yansıtıyor mu?	35
4.1.11 Metinde kullanılan semboller resimde vurgulanmış mı?	36
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	38
5.1 SONUÇ.....	38
5.2 ÖNERİLER.....	39
KAYNAKÇA.....	40
EKLER	43
EK-1 DEĞERLENDİRME SORULARI	43
EK-2 DEĞERLENDİRİLEN ÖYKÜ KİTAPLARI	44
EK-3 ÖYKÜ KİTAPLARININ ÖN KAPAKLARI	46

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 4.1. Resim-Metin İlişkisi Değerlendirmeler.....	27
---	----

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1. Hermiyas Öykü Kitabının Kapak Resmi	28
Şekil 4.2. Eğlenceli Bulunan Bir Öykü Örneği	29
Şekil 4.3. Merak Uyandırıcı Öykü Örneği	30
Şekil 4.4. Rumi Öykü Kitabı	31
Şekil 4.5. Her İki Sayfada Resim Olan Öykü Kitabı.....	32
Şekil 4.6. Resimleme Tekniğinin Gerçeklik Algısı Örneği.....	33
Şekil 4.7. Gerçek Renk ile Öykü Resimlendirme İlişkisi	34
Şekil 4.8. Resim ve Metin İçeriği Örneği (Berke, Bu ne Öfke?).....	35
Şekil 4.9. Öykülerde Yüz-Beden Uyumu	36
Şekil 4.10. Metnin Sembolleşmesi Örneği (Mavi Yılan)	37

KISALTMALAR

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

s. : Sayfa

TÜBİTAK : Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu

vb. : Ve benzeri

YKY : Yapı Kredi Yayınları

1. GİRİŞ

Resimli çocuk kitapları, müstakil olarak edebî ve sanatsal yönüyle olduğu kadar resim-metin bütünlüğü yönüyle de değerlendirilmesi ve konumlandırılması gereken ürünlerdir. Yayınevlerinin okura sunduğu eserler, kimi zaman bu bütünlüğü mükemmel şekilde sergileyebilse de kimi zaman başarısız olmaktadır. Bu ayrımın ortaya konabilmesi için uzman görüşü ve değerlendirmesi, bu görüş ve değerlendirmelerin kamuoyu ile paylaşılması önem arz eder. Bunun yanı sıra son yıllarda çocuk edebiyatı konusunda daha fazla ürünle karşılaşan okur görüşü de önem kazanmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada okur görüşleri değerlendirilmiştir.

Bu bölümde, çalışmanın problem durumu, araştırmanın amaçları, araştırmanın önemi, sınırlılıklar ve tanımlar yer alacaktır.

1.1 PROBLEM DURUMU

Resmin ortaya çıkmasındaki en büyük kıstas, kelime anlamlarının bütünlüğünü yaratmasıdır. Bu nedenle resim olmadan kelimeler eksik kalır. Resimler binlerce kelime ile anlatılamayacak duygu ve olayları okuyucuya daha kolay aktarır (Hoppe, 2004). Ayrıca kelimelerin görsel temsili olan resimler metin adına ipuçları sağlar ve metnin anlaşılmasını kolaylaştırır (Manning, 2004). Hikâye ilerledikçe görseller okuyucuyu bilişsel ve duygusal olarak kitaba bağlar. Bu, yazarın diline zenginlik ve derinlik verir (Wason-Ellam, 2010). Çocuk kitaplarındaki resimler bu yüzdendir. Açık, kolay anlaşılır ve konu ile ilgili olmalıdır. Ayrıca görsel renkleri metindeki temaları ve açıklamaları desteklemelidir (Erdal, 2007).

Resimli öykülerde ile ilgili bir diğer önemli nokta da çocukların *lineer* gelişim evreleridir. Lineer gelişim açısından şematik bir dönemdir. Bir çocuğun bir şeyi görmebiçimi, nesneye verdiği duygusal anlam, yaşantısı, nesneye dokunmanın etkisi ya da hareket ve davranışlarının gözlemlenmesi şemanın oluşumunu belirler. Bu döneme ait çocuk resimlerindeki figürler, önceki dönemlere göre daha detaylıdır. Başka bir deyişle, görüntü sadece baş, gövde, kollar ve bacaklardan ibaret değildir. Göz, burun, ağız ve el gibi organlar da bulunabilir. Çocuğun resmindeki nesneler belli bir plan dâhilinde dizilir (Yavuzer, 2011). O dönemde çocukların çizdiği resimlerde çıkan desenler tanıdık şekillerdir. Diğer bir deyişle çizgisel gelişimin şematik aşamasındaki çocuklar yaptıkları

resimlerin gerçeği yansıtmasını isterler (Buyurgan ve Buyurgan, 2007). Bu açıdan bakıldığında çocuklar için hazırlanan kitapların resimlerinde, çocuk gelişiminin çizgisel evrelerini dikkate almak gerekir.

Edebiyat içerisinde bir alan olan ve çocuklar için eserlerin üretilen çocuk edebiyatının; amacına hizmet etmesi, çocukların seviyelerine, ilgilerine ve ihtiyaçlarına uygun kitaplar hazırlaması için yazar ve yayıncılara önemli bir iş düşmektedir. Bu bakımdan yayıncılar, yazarların eserlerini oluştururken ve yayımlayacakları kitapları seçerken çocukların gelişimsel özelliklerini göz önünde bulundurmalıdır. Dış yapısal ve iç yapısal kriterler gibi bir kitabı oluşturan önemli unsurların neler olduğunu bilmelisiniz. Çünkü çocuk kitapları, dış ve iç yapısal ölçütleri olan bir bütündür (Sever, 1995). Bu standartlara uygunluk, çocuk kitaplarının kalitesinde önemli rol oynar; bu nedenle çocuk kitaplarının fiziksel içerik, içerik ve görseller açısından çok iyi hazırlanmış olması gerekir. Çocuk kitaplarının çocuklar üzerindeki etkisi göz önünde bulundurularak bu çalışmada, çocuk kitaplarının fiziksel, içerik ve betimsel özellikleri açısından çocuklar için öneminin belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.2 AMAÇ VE ALT AMAÇLAR

Bu araştırmada incelecek öykü-masal kitaplarının genel anlamda metinlerinin resimlerle ilişkisinde metin özünde bir tutarlılık ve ortak anlam aranacaktır. Bu bağlamda;

- 1- 2015-2020 yılları arasında yayımlanan öykü kitaplarının fiziksel boyutları ve metinleri nasıl yazılmıştır?
- 2- 2015-2020 yılları arasında yayımlanan öykü kitaplarının resim-metin ilişkisi nasıl kurulmuştur? sorularına cevap verilecektir.

1.3 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Çağımızda yaratılan popüler görsel dilin yayılma hızına bakarsanız, bu yayılma hızının bir bütün olarak edebiyatı büyük ölçüde etkilediği söylenebilir. Aslında bu etki, günümüzde birçok romanın sinemaya uyarlanması ve hatta hit filmin devamı olarak yeni romanların yazılmasıyla en açık şekilde ortaya çıkmaktadır. Popüler görsel dilin yaygınlaşmasının kuşkusuz en büyük etkiyi yaptığı edebiyat bölümleri arasında okul öncesi ve ilköğretim sınıfları için özel olarak yazılmış çocuk edebiyatı bulunmaktadır. Çünkü bu eserlerin hedef kitlesi olan çocuk kitaplarındaki en önemli unsur; kitap tasarımı ile görsel bir metindir.

Ancak özellikle Batı'da bu konuların birçoğunun derinlemesine tartışıldığı görülmekte olup, 1980'lerden sonra özellikle 1984'te yayımlanan çocuk edebiyatı eleştirisi kitaplarında ve akademik çalışmalarda görülmektedir. Erkan Kirtunç'un Kültür Bakanlığı öncülüğünde 11-13 Kasım 1981 tarihlerinde düzenlenen Çocuk Yayınları Sempozyumu'nda sunduğu "Çocuk Yayınlarında Resim ve Estetik" başlıklı bildirisinde, çocuk edebiyatı yayınlarında görsel metnin önemi anlatılmıştır. Kirtunç'un bir illüstratör olarak tema-imaj ilişkisi, çocuk için anlamı vb. konuları oldukça etkili bir şekilde ele aldığı, ancak bu yazının ana hatlarının âdeta tekrar eden ve önceden sunulmuş bir resim olduğu söylenebilir. Resimlemenin gelişmekte olduğu 1950'li yıllardan günümüze aynı şekilde bu sorun aşılamamıştır. Bunun temel nedeni, modern eleştiri kuramlarının ülkemizde çocuk edebiyatı alanında uygulanamamasıdır. Aslında görsel metin ile dilsel metin arasındaki ilişki, görsel metnin çocuk için anlamı, kültürel kodlar ve derin yapısı gibi unsurlar ancak modern edebiyat kuramları tarafından ele alınabilir.

Bu çalışmanın ana hatlarında çocuk öykü kitaplarının resim-metin ilişkisi çerçevesinde önemine dikkat çekmek söz konusudur. Bu bağlamda YKY'den çıkan 2015- 2020 yıllarında yayınlanmış öykü-masal kitapları incelenecektir.

1.4 SINIRLILIKLAR

Bu çalışma, 2015-2020 yıllarında YKY'den çıkan 22 öykü kitapları ile sınırlı olup önceki yıllarda çıkan öykü kitaplarını kapsamamaktadır.

1.5 TANIMLAR

Resimli Öykü: Okul öncesi çocuk kitaplarında resimler metinle iç içedir ve görseller ön plandadır (Abacı, 2003).

Öykü: Bir hikâye, gerçek veya gerçeğe yakın bir olayı anlatan kısa bir nesir (düzyazı) anlatıdır. Romanlardan ve diğer anlatı türlerinden farklı olarak kısadır, olay örgüsü basittir, genellikle tek bir önemli olay veya sahneyle tek, yoğun bir etki yaratır ve az sayıda karakter içerir (Hikâye- Vikipedi (wikipedia.org)).

Metin: Metin, belirli bir iletişim bağlamında bir veya daha fazla kişi tarafından sözlü olarak üretilen veya yazılan anlamlı bir yapıdır. Metin, dil ile birçok farklı düzeyde iletişim kurmak için cümlelerden oluşan bir anlatım ve anlama aracıdır (Edebi Metin Nedir? Özellikleri, Türleri | Türk Dili ve Edebiyatı / turkedebiyati.org).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, resimli öykü kitaplarının genel özelliklerinden olan resimleme, boyut, metinleme tarzı ve bu konu üzerinde hem ülkemizde hem de yurtdışında yapılan çalışmalar incelenecektir.

2.1 RESİMLİ ÖYKÜ KİTAPLARINDA BULUNMASI GEREKEN TEMEL ÖZELLİKLER

Resimli öykü kitaplarının iç ve dış yapı özellikleri hem renk hem de metin olarak birbirinden farklıdır. Bu bağlamda ilk olarak boyut ve dış kapak incelenerek resimli öykü kitaplarının temel ana unsurları incelenecektir. Ayrıca resimli öykü kitaplarının boyanması da bu bağlamda önem arz etmektedir.

2.1.1 Resimli Öykü Kitaplarının Dış Yapı Özellikleri

Kitabın boyutu, kullanılan kâğıt, kapak, cilt, sayfa düzeni, harf (nokta) boyutu ve biçimsel özellikleri üzerinde durulmuştur.

2.1.1.1 Resimli öykü kitaplarında boyutlar

3-6 yaş arası çocuklar farklı büyüklükteki kitapları incelemeyi ve sayfaları çevirmeyi severler. Bu yaştaki çocukların beğeneceği kitaplar boyut ve ağırlık olarak taşınabilir, çocuğun el ve göz yapısına uygun olmalıdır. Bu nedenle çocukların kolayca okuyabilecekleri, resimlerine bakabilecekleri ve taşıyabilecekleri şekilde boyutlandırılmalıdır (Oğuzkan, 1994). Ayrıca çocuklar hem küçük hem de büyük kitapları severler. Bu nedenle okul öncesi hikâye kitaplarında farklı boyutlar kullanılabilir. Bununla birlikte resimli hikâye kitaplarının boyutu, dinleyici ve anlatıcının aynı anda rahatça görebilmesi için iki dairesel genişlikle tanımlanır. Kitap, bir çocuğun kolayca taşıyabileceği ve kullanabileceği ölçüde ağır olmalıdır. Genel olarak, 10-18 sayfalık kitaplar, yaşa ve metne bağlı olarak uygun bir boyut olarak kabul edilir (Sarı, 2006). 6-8 yaşındakiler için olan kitaplar, okul öncesi çocuklar için olan kitaplardan daha az resim, daha fazla metin ve sayfa içerir. Bu dönemde çocuklar için üretilen kitapların 16 x 23 cm boyutlarında ve kütüphane düzenlemeye uygun olması hâlinde çocukların kütüphane oluşturma/kullanma alışkanlığı kazanmaları beklenmektedir (Sever, 2011).

2.1.1.2 Resimli öykü kitaplarında kâğıt

Erken çocukluk döneminden itibaren çocukların kitaplara ilgisini, saygısını ve sevgisini sağlayan en önemli faktörlerden biri kitaplarda kullanılan kâğıdın kalitesidir. Kâğıt, kitabın görsel izlenimini yansıtan, baskı kalitesini artıran ve uzun süreli kullanım kazanmasını sağlayan ana unsurdur. Bu nedenle kaliteli, kolay yırtılmayan, yıpranmayan, görüntü özelliklerini bozmayan, göz kamaştırmayan, gözü yormayan, pürüzsüz, mat ve dayanıklı olan kitaplarda kaliteli kâğıt hamuru kullanılmalıdır. Baskı yaparken renkleri ana renklere (CMYK) ayırarak uygulamak okurken göz sağlığına iyi gelir, resimler net ve güzel görünürler. Renkler sırtta gölge oluşturmamalı ve kâğıt 90 gramdan az olmamalıdır. Bu, çocuğun görüntünün bütünlüğünü, ayrıntılarını ve renklerini kolayca algılayabilmesi için önemli bir özelliktir (Tür ve Turla, 1999). Çok küçük çocuklar için karton veya kumaş örtüler tavsiye edilse de hasır kâğıt, kâğıt mendil ve gazete kullanılmamalıdır (Sarı, 2006).

2.1.1.3 Resimli öykü kitaplarında kapak-cilt

Resimli bir kitap için kapağın içeriği ve cildi kadar kapağın tasarımı da önemlidir. Çünkü çocukları kitabı incelemeye, çalışmaya ve okumaya davet niteliğindedir. Çocukları kitap okumaya teşvik eder. Ön ve arka kapaklar çocuk alanında uzman bir grafiker tarafından tasarlanmalıdır çünkü çocukların ilgi ve beğenisini uyandıran kapak onların kitap okumaya olan rağbetini artıracaktır. Kapak resmi çekici değilse, abartı yoksa, kusurluysa, eksikse veya fazla abartılıysa kitap ilk bakışta çekici gelmeyebilir. Kapak tasarımı, özellikle okul öncesi dönemdeki çocuklarda kitaba karşı ilgi ve merak uyandıracak, okuma isteğini arttıracak etkileyici bir başlangıç olmalıdır (Karatay, 2011). Kapak tasarımı ve çizimi çocuğa içerik hakkında fikir vermelidir. Bu özelliklerin yanı sıra kitap kapakları uzun süreli kullanım için dayanıklı olmalıdır. Kitabın uzun süre yıpranmadan ve aşınmadan kullanılabilmesi için kapaklar, karton üzeri vernik veya selofan ile kaplanmalıdır. Kitabın sayfaları iki taraftan da kolayca açılıp kapanmalı ve çocuk sayfaları açıp çevirmede zorluk çekmemelidir. Kitap kimlik bilgileri kitabın arka kapağında yer almalıdır (Sever, 2011).

İyibir ciltleme, kitabın daha uzun süre dayanmasını sağlayacaktır. Ayrıca kitabın cildi, düz, desteksiz bir yüzeyde kolayca açılıp okunabilmelidir. 3 çeşit ciltleme vardır. Bu; iplik bağlama (ince iplik veya iplik), zımba, bant bağlama şeklindedir. Çocuk kitapları için en iyi ciltleme yöntemi dikiştir (Tür ve Turla, 1999). Küçük olanların kapakları kalın mukavva veya sıvama kumaştan, büyük olanlar mukavva ve kalın mukavvadan

yapılmalıdır. Küçük çocuklar için selofan kılıflar yırtılmayı önler. Daha büyük çocuklar için kitap kapağı resimlerinin çekiciliği önemlidir (Sarı, 2006).

2.1.1.4 Resimli öykü kitaplarında sayfa düzeni

Çocuk hikâye kitaplarını geçerli kılan özelliklerden biri de sayfa düzenidir. Metinler ne kadar yetkin olursa olsun, hatalı resim ve metin tasarımları, çocukların kitabı okumaya ilgi ve isteğini uyandırmaz (Karatay, 2011). Bu nedenle çocuk hikâye kitaplarına metin ve görsel entegre edilmeli ve görseller yaş gruplarına göre yerleştirilmelidir. Kitabın iç kapağı bulunmalı ve çocukların detayları fark edebilmeleri için geniş bir çizgiye sahip olmalıdır. Küçük ve büyük çocuklar için kitaptaki görüntünün oranı, düzeni ve kalitesi de çok önemlidir (Sarı, 2006). Sayfa düzeni çocukların işitsel ve görsel algısını güçlendirmek için büyük önem arz eder. Bu nedenle metin ve görsel düzenlenmeli ve uyumlu bir şekilde tasarlanmalı, birbirine karıştırılmamalı ve sayfanın olaylarını açıklamalıdır. (Konar, 2004). Sayfa düzeni, henüz okuma becerisine hâkim olmayan bir çocuk için önemli bir değişkendir. Çünkü bir çocuğun kitapla kurduğu arkadaşlık, devamlılık gerektirir. Bu yakın ilişki görsel bir okuma ile başlar. Estetik dengeoluşturan ana unsurlar reçine, sayfa düzenlemesindeki metin ve kenarların bütünlüğü ve tüm sayfa öğeleri arasındaki göreceli uyumdur. Sayfa tasarımı ve görsel yerleştirme, çocukların kitapla ilgili olumlu duyuşsal özellikleri kazanabilecekleri ve sanat eğitimi ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri bir ortam oluşturduğundan, grafik tasarımcıların çocukların görsel ihtiyacına yönelik sorumlu tasarım yapması gerekir (Sever, 2011).

2.1.1.5 Resimli öykü kitaplarında harfler

Çocukların gelişim düzeylerine göre kelimelerdeki harfleri iyi tanımaları ve görmeleri için yazı tipi ve karakter seçimi çok önemlidir. Çocuk kitaplarında kullanılan harflerin çocukların yaşına uygun olması, gözlerini yormaması ve rahat bir şekilde kelimeleri okuyup yorumlamalarına olanak sağlaması gerekir. Harfler net ve boşluklar harflerin büyüklüğü ile orantılı olmalıdır (Karatay, 2011). Harfler, kelimeler ve çizgiler arasındaki boşluklar sayfanın görünümünü tamamlamalı ve sayfaya güzellik ve görsel bir çekicilik kazandırmalıdır. Satırlar arasındaki boşluk harflerin boyutuyla orantılı olmalıdır. Okul öncesi pasif okuma, çocukların okuma becerisini temel eğitimin başında kazanmasından ötürü, okumayı etkileyen bir faktördür. Konuşma becerisini kazanan çocuklar okudukları

kitapların anlamlarını çözmeye başladıklarında, kendini gerçekleştirmenin sevinciyle daha fazla okurlar. Bu nedenle harfler normal kalınlıkta olup 20, 22 ve 24 punto tercih edilmelidir. İtalik yazı tipleri daha iyi görünse de normal yazı tiplerine göre okunması zordur. Kısa satırlarda, okuma hızını yavaşlatmanın veya önemli bir bölümün vurgulanmasının gerekli olduğu durumlarda büyük harfler kullanılır (Sever, 2011). Millî Eğitim Bakanlığı kitap değerlendirme kılavuzunda harf büyüklüğüyle ilgili yönlendirme şöyledir: 6 yaş 24 punto, 7-9 yaş 16-18 punto, 10 yaş 12 punto ve daha yüksek yaşlar için 11 punto yeterlidir. Bu boyutlar çocuğun görsel ve algısal özellikleri dikkate alınarak belirlenmiştir (Kaya, 2011).

2.1.1.6 Resimli öykü kitaplarında resimler

Çocuklarda görsel algı oranı diğer algı türlerine göre oldukça yüksektir. Yüksek kaliteli resimlerin ve hikâyeyi yansıtan illüstrasyonların hatırlanması, metin ve içerdiği kavramlardan daha kolaydır. İnsanlar farklı, hoş ve etkileyici görüntüleri kolayca hatırlar. Sevilen bir çocuk kitabı resimleriyle bir ömür boyu hafızalarında kalacaktır. Bu nedenle çocuk kitaplarında resim ve illüstrasyon önemli unsurlardır. "Resim, önce bakılan, sonra görülen, hissedilen, mesajını halka ileten ve üzerinde düşündüren bir sanattır." (Özer, 2007). Görüntüler, izledikten sonra görülen anlamın ötesine geçmeli; sanatçının gerçekliğini (iç dünyasını, dünyaya ve sanata bakış açısını vb.) izleyiciye aktarmalıdır. Bunun için görseller estetik kurallara uygunluk arz etmeli ve çocukların zihinsel, bilişsel ve duyuşsal gelişimlerinde görsel ve estetik uyaranlara sahip olmasını sağlamalıdır. Çocuk kitaplarında resim, hikâye kelimelerinin soyut dünyasını göstermelidir. Çocuk kitapları resimsiz bir kitabın dikkat çekmeyeceği düşüncesiyle tasarlanmalı, estetik değeri olmayan resimler yerleştirilmemelidir. Çocukların ilgisini çeken, dinamik ve mutlu bir izlenim yaratan kitaplarda sıcak renkler kullanılmalıdır. Kitabın sayfalarında kullanılan renkler bütünlük göstermelidir. Bir sayfada parlak renkler kullanılsa bile, diğer sayfalarda açık veya mat renkler kullanılmamalıdır. Ayrıca kitap boyunca kullanılan her teknik tutarlı olmalıdır. Bir sayfada suluboya tekniği kullanılıyorsa, diğer sayfalarda pastel boyama tekniği kullanılmamalıdır (Kaya, 2011).

Okul öncesi dönemde kitap, konudan önce gelen görseller ve görsel kısımlarla çocuğun dikkatini çeker. Çocuk kitapla okuyucu olarak değil, dinleyici olarak etkileşime girer. Bu süre zarfında çocuğun kitapla kişisel ilişkisi görsel bir dil aracılığıyla sunulur. Çocuk

duyduklarını resimlerle ilişkilendirdiği için iyi hazırlanmış bir resim çocuğun anlamasını kolaylaştırır ve kitaba olan ilgisini artırır (Şeref, 2008). Çocuğun resim yapmak istemesi, resim okuması, bu resimlerle etkileşim kurması ve kitabı sevmesi için sanatsal değeri olan resimler gereklidir. Sanatsal olarak yapılmış resimler, metnin okunmasını ve anlaşılmasını teşvik eder. Bu da yazarın kelimelerle anlatamadığı duygu ve düşüncelerin çocuğa ulaşmasını sağlar. Resimler çocuğu eğlendirir, ilham verir ve düşündürür. Okul öncesi kitaplardaki kaliteli resimlerin temel amacı, çocuğa görsel ve işitsel algı ile düşünme, yeni duygu ve düşünceler üretme fırsatı vermektir. Bu nedenle çocuklar, sırf kitabın sayfalarını doldurmak için özensiz ve hoş olmayan monoton resimlere sahip kitaplardan uzak tutulmalıdır. Bu tür kitaplar çocukların gelişimini desteklemez. (Sever, 2011). Görsellerde renk kullanımı önemlidir. Çocuklar, illüstrasyondaki çizgilerin anlatımının yanı sıra, resimlerin renkleriyle de ilgilenmektedir. Birkaç rengi bir arada kullanırken renklerin uyumunu ve bütünlüğünü sağlamak çok önemlidir. Renklerin ve çizgilerin kullanımı bir bütün oluşturmalıdır. Renkleri seçerken metnin sağlam ve açıklamayla tutarlı olduğundan emin olunmalıdır. Çocuklar kitaplara bakarak çizgi, şekil, renk uyumu ve kompozisyon gibisanatsal ve estetik değerleri edinmelidir (Turla, 1999).

2.1.2 Resimli Öykü Kitaplarında İç Yapı Özellikleri

Kitapların metinlerinin teması, kahramanları, dili ve anlatımı kitabın içyapısı olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.1.2.1 Resimli öykü kitaplarında tema

Ana duygu ve ana fikir anlamına gelen "tema", çocuk kitaplarının en önemli yapısal özelliklerinden biridir, çünkü yazarın çocukta uyandırmak istediği etkinin yanı sıra duygu ve düşünce birikimidir (Sever, 2011). Çocuk kitaplarında konu açık, seçik, anlaşılır ve tartışmaya yer vermeyecek şekilde olmalıdır. Yazarın okuyucuya ilettiği duygu, düşünce ve görüşler muğlaklık yaratmamalıdır. Çocuklar, aile, vatan, millet, tabiat, yaşama sevinci, dayanışma, bağlılık, doğruluk, dürüstlük, yardımseverlik, çalışkanlık vb. için yazılan kitaplarda bu temaları aktaracak konular yer almalıdır (Kıbrıs, 2010). Çocuğun zihinsel, fiziksel, duygusal ve sosyal gelişiminin gerçekleşmesi için kitaplarda aşk/sevgi teması ön planda tutulmalıdır. Bir çocuğun temel ihtiyaçlarından biri olan sevgi, belirlenen hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için çocuk kitaplarının merkezinde yer almalıdır. Çocuk kitaplarının

temel amacı çocuğun duygu ve duyuşsal ihtiyaçlarına cevap vermektir (Yavuzer, 1984). Ülkemizdeki resimli hikâye kitaplarının konu ve temalarına baktığımızda en çok sosyal ilişkiler temasıyla karşılaşırız (Dereobalı, 2009).

2.1.2.2 Resimli öykü kitaplarında konu

Tema terimi çocuklara öğretilmesi gereken davranışa, özne terimi ise bu davranış ve duruma ulaşmak için kullanılan araç ve gereçlere atıfta bulunur. Bu nedenle çocuk kitaplarının teması ile konusu arasında güçlü bir bağ olmalıdır. Bahsedilen temaları ele alan konular çocuğun duyuşsal, bilişsel ve psikomotor düzeyinde, istenilen davranış kalıplarını destekleyen konular olmalıdır (Kıbrıs, 2010). Çocuk kitaplarında konu klasik ve sıradan değil, ilgi çekici ve özgün olmalıdır. Çocukların severek okudukları kitaplar en akılda kalıcı olanlardır ve hayatlarını olumlu yönde etkilerler (Huck ve Kieffer, 2003). Yaşamın ilk yıllarında çocuk her konuya ilgi duyar. Çünkü içine doğduğu dünya hakkında bilmediği pek çok şey vardır. Tanımlanacak ve öğrenilecek sayısız bilgi mevcuttur. Ancak önemli sorular çocuğun gelişim süreci ile ilgilidir (Ural, 2013). Kitapların temaları, çocukların duygusal ve düşünme yeteneklerini geliştirmek ve dengelemek, yaratıcılığı artırmak ve insan duyarlılığını kalplerine ve zihinlerine yerleştirmek için sevgiden kaynaklanmalıdır. Konu seçiminde okuyucunun ulusal ve evrensel düzeyde bir kişilik kazanması esas alınmalıdır. Konusu seçilirken okuyucunun yaş düzeyi, yaşam tarzı, ilgi alanları, okuma eğilimi göz önünde bulundurulmalı, çocuklar okudukları kitapta kendi hayatlarından örneklerle karşılaşmalı ve bizzat yaşamalıdır (Karatay, 2011). Çocukları bir sonraki sürece hazırlamak için işlenen konu dengeli bir şekilde ayarlanabilir ve bu konu bazı yaşam gerçeklerinin sorunları da olabilir. Hayatımızdaki bazı çelişkiler, içinde çocuk kurgusu olan kitaplara da yansiyabilir. Ancak temel ilke olarak çocuklar, tüm sorunların karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı bir iletişimle çözülebileceğini kavrarlar (Sever, 2011).

2.1.2.3 Resimli öykü kitaplarında kahraman

Çocuklara okuma alışkanlığı, sosyal ve ahlaki değerler kazandırmak için hazırlanan kitapların form olarak mükemmel olması yeterli değildir. Kaliteli kâğıda basılan, resimli ve ciltli, ancak ana karakterleri inandırıcı olmayan, sıkıcı ve yetersiz kitaplar çocukların okuma ve öğrenme isteklerini azaltmaktadır (Karatay, 2011). Çocuklar okudukları kitapların, filmlerin ya da oyunların kahramanları ile özdeşleştikçe onların fiziksel ve

zihinsel özelliklerinden, davranışlarından ve eylemlerinden etkilenir ve onları taklit eder. Bu nedenle, çocuk kitaplarında kahramanlar gerçekçi ve inandırıcı olmalıdır. Kitaba olan ilginin devam edebilmesi için kahramanların hem fiziksel hem de kişisel özellikleri açısından ilgi çekici ve sevimli olmaları gerekmektedir. Karakterler arası konuşmalar kısa ve öz cümlelerden oluşmalıdır (Sever, 2011). Çocuk hayatta karşılaştığı olaylarla neden-sonuç ilişkisi kurarak bu olayları anlama fırsatı bulur. Sanatsal açıdan duyarlı tasarıma sahip çocuk hikâye kitaplarında aktarılan mesajların yanı sıra kitapların kahramanları ve karakterleri kahramanla özdeşleşmede, toplumda birey olarak kendine yer edinmede, sağlam bir kişilik ve hoşgörü oluşturmada etkili bir rol oynamaktadır. Yetişkin kahramanlar ise çocuk kitaplarında en az çocuk kahramanlar kadar önemlidir, çünkü çocuğun hayattaki insani gerçekliği ve yetişkin karakter örneğini tanımasını teşvik eder ve çocuklara örnek oluşturur. Yetişkin kahramanlar sayesinde çocuk çevresindeki yetişkinleri takdir etmeyi ve eleştirel düşünmeyi öğrenir. Bu, çocuğun ileriki yaşamlarında karşılaşılabileceği zorlukları kolayca aşabileceği ilk adımdır. Çocuklar kitap kahramanlarını örnek aldıkları için onların özelliklerinin iyi geliştirilerek bu karakterlerin zihinsel ve fiziksel özellikleri oluşturulmalıdır (Zivtçi, 2005). Diğer faktörlerde olduğu gibi kahraman seçiminde de çocuğun gelişim özellikleri dikkate alınmalı, karakter seçiminde ise hedef kitlenin yaş özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle okul öncesi dönem çocuklarına yönelik kitaplarda abartılı türlere, cadı, canavar ve ejderha gibi gerçek hayatta eşi benzeri olmayan korkutucu karakterlere, uçan, ateşte yanmayan vb. karakterlere yer verilmemelidir. Nitelikli kahramanlar 7-8 yaş grubu için ilgi çekici olabilse de 3-6 yaş grubu için tehlikeli olabilir (Kardaş ve Alp, 2013). Çocuk kitaplarının kahramanları gerçek veya gerçeğe yakın kişilerden seçilmeli, az sayıda olmalı ve (bakkal, inatçı keçi, siyah kafa, sarı kız, güvenlik görevlisi, vb) bir çocuğun yarattığı kendi dünyası unutulmamalıdır (Kıbrıs, 2010). Bu özellik, çocuk eğitimi için mükemmel fırsatlar sunar. Bir kitapta kendi hayatından kesitler görmek, olumlu tutumunun yanı sıra kitaplara ve okumaya olan ilgisini de artırır. Kendi hayatındaki durumu hikâyede okuduklarıyla karşılaştırarak çok boyutlu düşünme ve geniş bir bakış açısına sahip olma gibi beceriler kazanır (Dilidüzgün, 2003).

2.1.2.4 Resimli öykü kitaplarında dil ve anlatım

Çocuk hikâye kitaplarında metni oluşturan kelimeler ve kelimelerin anlamları çocuğun yaşına ve gelişim düzeyine uygun olmalıdır. Çocuk yayınlarında yazarlar, cümle ve

paragraf oluştururken, kelime ve deyim seçerken her zaman çocuğun okuma becerisini, anlama kapasitesini ve kelime dağarcığını dikkate almalıdır (Oğuzkan, 2000). Somut kelimelerden soyut kelimelere geçebilmelidir. Belirli öğelere karşılık gelen sözcükleri öğrenmek her zaman daha kolaydır. Çocuğun kelime dağarcığını zenginleştirmek için soyut eylemler ve soyut anlamlı kelimeler içeren metinler verilmelidir. Çocuğun bilişsel ve dilsel gelişimi açısından, metinde bilinmeyen kelimeler ve bilinen kelimelerin farklı anlamları kullanılmalıdır. Çocuğun günlük hayatında duyduğu ve kullandığı kelimeler yanında yeni kelimeleri öğrenmesi ve kullanması daha kolaydır. Metinde ikilemeler, deyimler, ataszler ve farklı kelime türleri kullanılmalıdır. Bu tür kullanımlar çocuğun ana dilinin karmaşıklığını anlamasına yardımcı olur, ifade becerilerini güçlendirir. Metinler ocuğun bildiği kelime gruplarını kullanıyorsa, ocuk anlamını doğrular, yanlış telaffuz ediyorsa düzeltir. Metinde bilinmeyen kelime gruplarıyla karşılaştığında, yeni bir kelime grubunun varlığını öğrenir, anlamını ve kullanım alanlarını kavrar (Erşahin, 2009).

Çocuğun dil gelişimini göz önünde bulundurarak dilini doğru konuşan, duygu ve düşüncelerini rahatça ifade edebilen çocuklar yetiştirmek için, ocuk öykülerindeki edebî dile ve çocukların dil becerilerini geliştiren ve destekleyen anlatım biçimine dikkat edilmelidir. Okul ncesi dönemdeki çocukların dilin güzelliğini anlama ve anlatma ihtiyaını karşılayan kitaplar, çocukları sonraki dönemde öğretmeye ve öğrenmeye hazırlar (Sever, 2011). Çocuklara ve gençlere yönelik eserlerde metnin kurgusu, çocukların merakını uyandıracak ve okumayı sürekli kılacak şekilde olmalıdır; insanlar, olaylar ve hikâyede tutarlılık bulunmalıdır. Dil ve anlatım basit ve kavramlar açık olmalıdır. Hikâye açık ve akıcı; cümle ve paragraf uzunlukları çocuğun yaşına uygun olmalıdır (Kıbrıs, 2010). Metinler hayal gücüne dayalı olmalı, herkesin farklı düşünmesini sağlamalı, çocuğa dayatmak yerine kendi hayal gücünü geliştirmeye ve güçlendirmeye rehberlik etmeli; metinlerin ucu açık bırakmalı ve çocuğa farklı seçeneklere ulaşma fırsatı sunulmalıdır (Kaya, 2011). ocuk kitapları ebeveynle birlikte okunmalıdır. Kısmen okunan bir kitap dikkat çekmeyebilir ve okuma heyecanını sekteye uğratabilir. Hikyelerde ocukların anlayacağı ve yaş düzeyine uygun sözcüklerin kullanılması, yakından uzağa, somuttan soyuta varan bir ilke olarak dşnlmelidir. Çocukların anlayamadığı kelimelerden ve soyut kavramlardan kaçınılmalı, bir özne ve bir yüklemden oluşan cümleler kullanılmalıdır (zbey, 2006). Kuru, ocuka, basit bir ifade olarak anlaşılmamalıdır. Çünkü ğretim ve eğitim içeren kuru ve çocuksu hikâyeye sahip yayınlar, çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarını

karşılamadığı gibi ortaya çıkan ilişkiye de zarar verdiği çok önemli bir gerçektir. Yukarıdakileri göz önünde bulundurarak çocuk edebiyatı yazarı; eserlerinde açık ve akıcı bir dil ve üslup kullanmalı, Türk dilinin anlatım özelliklerini gösteren örnekler oluşturmalıdır (Şirin, 1993).

2.2 RESİMLİ ÖYKÜ KİTAPLARI

Çocukların eğitimsel ve kültürel gelişimi açısından kendilerini, çevrelerini ve dış dünyayı daha geniş bir şekilde keşfetmelerinin yanı sıra, gelişim düzeylerine uygun bilgiler sağlayan kitaplar önemlidir (Kocabaş, 1999). Yazılı anlatımın yanı sıra resim ve görseller, bir çocuğun kitapların içeriğini anlamasında oldukça etkilidir. Çocuk kitaplarında resim ile metin aynı sayfadaysa çocukların hikâyeyi anlamaları daha kolay olur. Bu kitaplara “resimli kitaplar” denir (Abacı, 2003).

Resimli hikâye kitaplarının üç ana işlevi vardır. Bunlar;

- i. Dil gelişimini teşvik etmek,
- ii. Çocuğun görme yeteneğini geliştirmek, estetik ve sanatsal bilgiler aktarmak,
- iii. Çocukta konuşma ve görme isteğini uyandırmak.

Bu özelliklerinden dolayı çocuklar resimli kitaplara ihtiyaç duyarlar (Stewing, 1988). Resimli kitaplar, her bakışta yeni bir ayrıntıyı gösterebildiği, anlattığı için çocukların en çok arzu ettikleri ve en sevdikleri kitaplardır (Şirin, 1994). Ancak içinde resim bulunan her kitap bu kitaplardan biri değildir. Resimli kitaplarda basit bir hikâyeye ya da masal, ardışık resim ve metinlerle çocuğa anlatılır. Bu kitaplar çocuğa görme ve işitme yoluyla dünyaya ve hayata dair yeni bilgiler verse de edebî ve estetik değerler de kazanır (Dereobalı, 2009). 17. yüzyılın en önemlî düşünürlerinden biri olan John Amos Comenius (1592-1670), çocukların zihinlerinin çeşitli uyaranlarla geliştirilmesi gerektiğini savunmuş ve *Orbis Pictures* adlı çalışmasıyla çocuklar için ilk resimli kitabı yazmıştır (Öztürk, 2010).

Çocukların hayatında önemli bir yere sahip olan resimli kitap, çocukların kişisel hayatlarını zenginleştirmenin yanı sıra eğitim desteği de sağlar. Bu nedenle resimli kitapların, destekleyici, gelişimsel açıdan nitelikli ve hassas bir şekilde hazırlanması, çocukların etkinliklere ilgi duymasına ve aktif olarak katılmasına olanak sağlamalıdır (Gönen ve Veziroğlu, 2013).

Resimli kitaplardaki resim ve illüstrasyonlar hikâyenin en önemli unsurudur ve metni

tamamlar. Resimli kitap sosyal, kültürel ve tarihî bir eser olmasının yanı sıra, çocuğun günlük yaşamındaki deneyimlerini içeren metinlerden oluşması nedeniyle çocuğa düşünce ve hayal gücü kazandıran önemli bir sanat eseridir (Nespeca ve Reeve, 2003). Çocuk edebiyatının önemli bir türü olan resimli kitaplar, özellikle çocukların algı, ilgi, dikkat, duygu, düşünce ve hayal gücüne uygun, içeriği sade ve samimi bir şekilde gerçekleştiren, söz ve illüstrasyonu birleştiren eserlerdir.

Resimli kitaplar yaşa göre 3 gruba ayrılır:

- i. 0-3 yaş arası çocuklar için hazırlanan kitaplar sözlü tanıtlar içerir, çocuğun tanıyabileceği nesneler, hayvanlar, oyuncaklar resimlerde ve resimlerin altında bazı açıklayıcı kelimeler bulundurulur.
- ii. 4-5 yaş arası çocuklar için hazırlanan kitaplar, hikâye özelliği taşıyan sade bir temaya sahip olmalıdır. Konu, soruyu cevaplamalı, bilgiyi doğrulamalı, kısa bir metinden oluşmalı ve ciltli olmalıdır.
- iii. 6-7 yaş arası çocuklara yönelik kitaplar, çocuğun kendi okuduğu kitaplardır. Dolayısıyla hikâyeler ve masallar, kavramsal ve dilsel olarak daha gelişmiş, metni kısa ve büyük olmalıdır. Çocuklara okunan eserlerde metin uzunluğu ve yazı tipi önemli değildir. Dikkat süreleri daha uzun olan çocuklara da uzun hikâyeler okunabilir (Gönen, 1986).

2.2.1 Resimli Öykülerde Resimleme ve Görsellik

Eski zamanlardan beri insanlar iletişim kurmak için görüntüleri ve görsel nesneleri kullandılar. Günümüzde çocuklar ve yetişkinler, görsel materyal kullanımını daha etkili ve daha kolay bir iletişim yolu olarak görmektedir. Bu yüzden hayatın her alanında imgeler kullanılır. Resimli kitaplar, çocukların keyifle oynayabilecekleri, eğlenirken öğrenebilecekleri ve hayal güçlerinin kapılarını açabilecekleri resimli ve metinli kitaplardır. Bu tür kitapların amacı, çocukların duygu ve düşüncelerini genişletirken dış dünya ile iletişim kurabilecekleri görüntü, çizgi ve dil olanaklarıyla hayata ve çevresine tanıtmaya çalışabilecekleri bir araç olmaktır. Bu nedenle çocuk kitaplarının illüstrasyonları, bir sanat eseri olarak kitabın edebî kompozisyonunun önemli bir parçasıdır. Ticari kaygılardan uzak, yaratıcı fikirlerle bilinçli kullanılan renk, çizim ve boyama teknikleri ile oluşturulmalıdır (Bassa, 2013). Okuma ve öğrenme sürecinde çocukların algılaması zor olan birçok kavram, resimlerle somutlaştırılarak onların kolayca öğrenmeleri sağlanır. Çocuk kitaplarında kullanılan resimler, süslemeler ve diğer görsel objeler metni açıklamak, tamamlamak ve anlamak için etkili bir alan oluşturmaktadır. Çocuk kitaplarında kullanılan

resimlerin başlı başına metni tamamlayan birer sanat eseri olduğu söylenebilir. Bu nedenle çocuk kitaplarında yer alan görseller, çocuk resimleme tekniğinin gelişim düzeylerine göre hazırlanmalı, metindeki konu, olay, duygu, düşünce ve mesajla ilgili olmalı ve metnin anlaşılmasını kolaylaştıran bir yöntem olarak kullanılmalıdır (Yurt, 2011). Çocuk edebiyatı, aslında görsel niteliği ve imgeleri ön plana çıkartan bir türdür. Resimler okul öncesi çocuklar için ilginçtir. Bu dönemin çocuğu sadece dergilerdeki veya kitaplardaki resimlere bakmakla kalmaz, aynı zamanda resmin ne anlamageldiğini de anlamaya çalışır. Her sayfada renkli çizimler, anlatılan kavramları veya hikâyeyi tanımlar. Bu nedenle çocuk edebiyatı eserlerinin görünürlüğü çok önemlidir (Göknıl, 1994).

2.2.2 Resimli Öykülerde Görsel Algı ve Renk Uyumu

Algı, "psikoloji ve bilişsel bilimde, duyuşsal bilgileri alma, yorumlama, seçme ve düzenleme" anlamına gelir. Algı, duyu organlarının fiziksel uyarımı sonucunda sinir sisteminden gelen sinyallerden oluşur. Örneğin görme, gözün retinasına ışık düştüğünde; işitme, ses kulağa girdiğinde oluşur (Wikipedia, 2014).

Görsel algı; perspektif, parça-bütün ilişkisi, şekil-zemin ilişkisi, renk algısı, boyut algısıdır. Özelliklerin, nesnelerin ve olayların görüntülerini sağlayarak kavramsallaştırmanın önünü açar. Görsel algı, beynimizin algıladığı ve görme duyumuzla elde ettiğimiz bilgilerdir. Bu algı ve beynin yorumu, gözün gördüğünden daha önemlidir. Dolayısıyla göz ne görürse görsün beynin ne algıladığı önemlidir. Bu algılama süreci birçok hataya açıktır. Özellikle görsel algılama sürecinde dışarıdan gelen bilgi, talimat ve bizi içten etkileyen duyuşsal ve psikolojik süreçlerin etkisiyle gözün gördüğü ve beynin algıladığı şeyler bozulur. Öğrenme, uygun algısal imgeler kullanılarak algısal soyutlama tarafından yönlendirilir. Uygun bir görüntü, önemli ifadeleri algısal olarak doğru yapmıyorsa işe yaramaz, kafa karıştırıcı ve anlaşılmazdır; hiç görüntü olmamasından daha kötüdür. Görmenin işini yapması için, bir görüntünün şeklinin ve renginin görünür görüntüyü nasıl belirlediğini tanımlayan görsel algı kurallarına uyması gerekir (Arnheim, 2012).

Çocuk kitaplarında yer alan resimler, çocuklara söylenenleri görme, hikayelerin içeriğini çocuk için satırlar hâlinde özetleme fırsatı verir. Görsel algıyı geliştiren resimler çocukların anlamasını da arttırır. Piaget, bir çocuğun hayalgücünün beyin aktivitesine bağlı olduğunu söyler. Bir hikâyeyi resmetmek, sadece bir çocuğun onu okuduğunu görmek değildir. Bu, çocuğun tüm gelişimini buna göre yaşadığı ve geliştirdiği anlamına gelir ve çocuğun dilsel,

bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimini sağlar. Çocuk kitaplarındaki illüstrasyonlar ve tipografi, çocukların yaşlarına ve algı düzeylerine göre düzenlenmelidir. Çizim yüzeyinde göz önce şekil ve rengi, ardından metni ve yazılı öğeleri algılar. Çizgi, bir illüstrasyona hareket ve renk gerçekliğini getiren bir unsurdur. Resimleme çizgilerinin yumuşaklığı, renk ve tonu portre çizimine hayat verir. Renklendirme çocukların çevresinin ve görsel yaşamının önemli bir parçası olduğu için görsel bütünlüğe ve iletişime katkı sağlar.

Kitap tasarımında renklerin aşırı ve bilinçsiz kullanımı kafa karıştırıcı bir görsel yapı oluşturur. Kitaplarda her öğe gerçek renklerinde kullanılmalıdır. Renklerin uyumlu kullanımı, en çok kullanılan rengin seçilmesi ve diğer renklerin orijinal olarak seçilen renge yardımcı olması anlamına gelir. Işığın etkisi ile rengin karanlıktan aydınlığa geçişine ton denir. Renklerin birbiriyle uyumuna bakıldığında yakın renkler, uzak renkler, sıcak ve soğuk renkler ve tamamlayıcı renkler olarak ayrışır. Başka bir renk uyumuna bakıldığında, bir kompozisyondaki renklerin birleşimine renk uyumu denir. Kendi renk tonlarının oluşturduğu bir kompozisyona “tek renk uyumu”, kompozisyonda birbirinin renklerini koyulaştıran renklerin bir araya gelmesiyle oluşan renk uyumuna “soft renk uyumu”, çok renkli kompozisyona “çok renk uyumu”, birbirinden uzak üç ana renk, bir ara renk ve bir zıt renkten oluşan kompozisyona “birleşiminden oluşan renk uyumu” denir. Ara renk uyumuna ise tamamlayıcı renk uyumu denir.

Renk duyguları temsil eder ve coşkuyu, sakinliği, duygusal kargaşayı, üzüntüyü ve sevinci ifade eder (Abacı, 2007). Her rengin insan psikolojisinde farklı bir anlamı vardır. Yeşil; kıskançlık, mavi; sadakat ve samimiyet, kırmızı; aktivite ve cesaret, kahverengi ve mor; düzlük ve donukluk, beyaz; aydınlık, siyah ise karamsarlık gibi duyguları temsil eder (Becer, 2002). Çocuk hikâye kitaplarında kullanılan renklerin, çocuğun psikolojisini olumlu yönde etkileyen renkler olması önemlidir. Bu bağlamda çocuğun kitaba olan ilgisini canlı tutmak ve kitabı severek okumasını sağlamak çok daha kolay olur. Çocuğun özellikle kitapla ilk kez tanıştığında kapaktan pozitif enerji alabilmesi için kapak renklerinin parlak ve çekici olması gerekmektedir (Akman, 2010).

2.2.3 Resimli Öykülerde Resimleme Özellikleri

Çocuk kitaplarındaki resimler; dekoratif görseller, metni tamamlayan görseller ve metni açıklayan ve yorumlayan görseller olmak üzere üç gruba ayrılır (Oğuzkan, 1994). Resimli çocuk kitapları çocuklar için görsel bir eğitim ortamı yaratır; görseller, renkler ve şekiller

yardımla çocukların duygu ve düşüncelerini harekete geçirir; duyularla düşünme yeteneğini geliştirir. Görsel algı sayesinde çocuklar farklı görüntüleri, görüntüler arasındaki farklılıkları ve görüntülerin konumlarını fark eder. Gördükleri imgeleri düşündüklerinde, imgeler sayesinde bir sebep-sonuç ilişkisi kurarlar. Güzel resimli kitap aynı zamanda çocukların estetik duygularının gelişmesine de yardımcı olur. Bu nedenle çocuk kitabı planlanırken çocukların sanatsal gözlem ve yorumlamalarının gelişim düzeyleri dikkate alınarak gelişim ilkelerine göre tasarlanmalıdır. Sıcak renklerin ve parlak görüntülerin cazibesi ile çocuğa kendini ve çevresini erken yaşta keşfetmesine ve anlamasına yardımcı olacak kitaplar tanıtılmalıdır.

Özellikle 2-7 ve 7-9 yaş çocuklarına yönelik resimlerde parlak ve canlı renkler kullanılmalı, resimlerin şekli gerçek resimler değil, esnek ve yuvarlak çizgilerle çizilmiş resimler olmalıdır (Karatay, 2011). Geniş, sade çizgilerle çizilen parlak ve canlı renkler çocuğun dikkatini daha kolay çeker. Çok fazla detay çocuğu rahatsız eder. Aşırı detay, çocuğun kafasını karıştırır çünkü soyut veya silüetlenmiş görüntüleri anlayamaz. Monoton karikatürler merak uyandırmadığı için tatmin de etmez. Çizim, konu ile ilgili, kavramların gelişimini destekleyen yüksek kalitede ve gerçeklikte olmalıdır. Resimler veya çizgilerle belirlenen temalar bilgilendirici olmalı, çocukların beğenisini ve sanatsal bakış açısını desteklemeli, hayal güçlerini geliştirmelidir (Sükan, 1983). Çocukların temel okuma becerileri bu yaşta gelişmediği için metinden çok resimle ilgilenirler. Dolayısıyla görsellerin içerik kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır. Resimler çocuğun renkli dünyasına yeni olanaklar ve kapılar açtığından, resimler sanatçı duyarlılığıyla yapılmalıdır (Sever, 2003). Ancak çok fazla görsel çocuğu tembelliğe sürükleyerek gözlem ve yorumlama için istenilen etkinliği sağlamaz. Çok az görsel de çocuğun hayal gücünü ve düşünme yeteneğini baskılar. Sözsüz ve tamamı resimli kitaplar, 2-4 yaş arası çocukların algılama becerilerini ve kelime dağarcığını geliştirir. Bu yaşta görme ve işitme duyuları kavramsal öğrenmede kullanılır. Okul öncesi çocuklar için hazırlanan kitaplarda kitapların üçte ikisi (3\2) veya dörtte üçü (3\4) resim içerir. İlkokulda metin arttıkça resim oranı azalır. Görsellerdeki görseller metne tam olarak karşılık gelmelidir. Kitabın metni ile verilen görselin anlam bakımından farklı olduğu durumlarla da karşılaşmak mümkündür. Bu tür kitaplar çocukların ilgisini kaybetmesine ve metni anlamamasına neden olur (Karatay, 2011). Çocuklara, ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayan dünyalarına yakın konuları içeren iyi bir resim okuması ve çizmesi öğretilmelidir. Kitaplardaki resimler çocuğun dil, bilişsel,

estetik, kişilik, sosyal ve ahlaki gelişimini destekler ve çocuğun bazı temel ihtiyaçlarını karşılar.

Çocuk kitaplarında illüstrasyonlara çocuğun algısını güçlendirmek için ihtiyaç duyulmaktadır çünkü okuma yazma etkinlikleri çocuklar için henüz başlangıç ve alışma aşamasındadır. Okul öncesi dönem çocukları için kitaplarda resim kullanımı çok önemlidir. Çevreyle ilgili bilgilerini resimlerle pekiştirdiğinde, çocukta güven uyanır. Bu nedenle resim, çocuğun hayatında önemli bir yere sahiptir. Çocuk kitaplarında resim bulunması, metnin durumlarını ve olaylarını olabildiğince açıklamak, onu daha zengin ve canlı kılmak içindir. Çünkü bir illüstrasyonun asıl amacı hikâyeyi çocuklara yönelik görsel sembollere dönüştürmektir ve dönüştüğünde hikâye ile ilgili illüstrasyonlar oluşturmak ve hikâyeyi yansıtmak resimli kitabın kahramanları, kitabın kelime ve cümleleri ile örtüşecek şekilde yapılır (Güleç ve Gönen, 1997). Hareketlilik, kitap illüstrasyonlarında dikkate alınması gereken bir şeydir. Ticari olmayan görseller, canlılığı ifade edemeyen fotoğraflara benzediği için çocuklar için uygun değildir. Görüntü-metin ilişkisini hareket eden öğeler içeren görüntülerde oluşturmak daha kolay olduğu için bu görsellerin anlaşılması da kolaydır (Tür ve Turla, 1999).

2.3 RESİMLEME ARAÇLARI

Kâğıt, fırça, bıçak, cetvel, aç, pergel, makas, büyüteç, slayt projektörü, cetvel, bant, silgi, tutkal ve basit spreysel eserler resimlemek için temel malzemelerdir.

2.3.1 Resimleme Teknikleri

Günümüzde teknolojinin de etkisiyle birçok teknik kullanılarak görüntü üretilmektedir. Teknik seçimi de resimlerin uygulamasına ve onları memnun eden kesime göre yapılır. Genel resimleme tekniklerinde; renkli kalem, sulu boya, lav, guaş, pastel, kolaj, pastel, püskürtme ve bilgisayar illüstrasyon teknikleri vardır (Tuna, 1997).

2.3.2 Kuru Boya Tekniği

Kuru boyama, figür çalışmaları için oldukça esnek bir çalışma seçeneği sunar. Kuru boyalar, kullanım amacına bağlı olarak farklı sertlik derecelerinde üretilmektedir. Tasarım ve sanat eğitiminde ilk aşamada kuru boyama önemli bir rol oynamaktadır. İllüstratörler de orijinal temel çizimlerinde kurşun kalem ve kuru renkleri kullanırlar. Günümüzde suda

         kuru boyalar da üretilmektedir. Bu tür kuru mürekkepler marker, anilin boya ve mürekkebi ile kullanılabilir. Kuru renklendirme tekniklerinde her zaman en açık tonlardan ba  lamalı, istenilen rengi elde etmek için yüzeye kademeli olarak uygulanmalıdır. Bu sayede istenilen renk elde edilebilir. Yüzeyde zengin bir renk skalası ve gölge kullanıldığında çok kaliteli ve etkileyici sonuçlar elde edilir. Örneğin herhangi bir yüzeyi yeşile boyarken yeşilin çeşitli tonlarına ek olarak farklı a  k maviler, sarılar ve kahverengiler kullanılabilir. Daha detaylı çalışmalarda çok çeşitli renklerin tercih edilmesi önemlidir. Çalışma bittikten sonra silinme, bulaşma ve yayılma gibi sorunları önlemek için sabit bir vernik ile kaplanabilir (www.mailce.com).

2.3.3 Suluboya Tekniği

Suluboya, genellikle cam şişelerde tablet veya krem olarak bulunan şeffaf suda          bir boyadır. Şeffaflık fonksiyonu sayesinde ışık efekti oluşturur. Sulu boyanın önemli bir özelliği, renklerin suyla daha açık hâle gelmesidir. Beyaz boya kullanılmaz, beyaz yerine beyaz olan kâğıt kullanılır. Kullanılan k    tların özellikleri sulu boyanın kalitesini etkiler. İnce ve pürüzlü dokulu k    tlarla farklı efektler elde etmek mümkün olduğundan suluboya k    dının yapılacak görüntüye göre seçilmek gerekir. Suluboya k    tları kalın, su emici, pürüzlü bir yüzeye sahip k    tlardır.     t  r orijinal suluboya kâğıdı vardır; sıcak preslenmiş renkli kâğıt, soğuk preslenmiş renkli kâğıt, kaba preslenmiş renkli kâğıt. Bunun yanı sıra suluboyalarda kullanılan araç ve gereçler arasında çeşitli kanvaslar, süngerler, paletler ve fırçalar, özellikle samur fırçalar yer almaktadır. Suluboya tekniği, kâğıt veya benzeri emici bir yüzey üzerine su ve suluboya ile yapılan bir tekniktir. Suluboya uygulanan yüzeyin emiciliği, gerilimi, dokusu, kurulu  u ve nemi de sonucu etkiler. Kullanılmış k    tlar sert bir yüzeye ıslatılarak yapıştırılmalıdır. Fırça veya süngerle nemlendirilmiş kâğıt genişledikçe, sert bir yüzeye bantlanır ve kurumaya bırakılır. Kuru kâğıt büzülür ve uzar. İsteğe bağlı olarak ıslak, kuru veya kuru alanların yeniden ıslatılmasıyla işlenebilir. Boyama bittiğinde kuruyan kâğıt keskin bir uçla kesilir ve çıkarılır (Sarı, 2006).

  ocuk kitaplarının illüstrasyonlarında suluboya tekniği ile boyanmış resimler çocuklar için her zaman ilgi çekici ve samimidir. Suluboyanın benzersiz ışık ve gölge oynama yeteneği, resme boyut katar ve onu ilginç kılar.   nemli bir ayrıntı da   ocuk kitaplarının resimlenmesinde kullanılan suluboya tekniğinin parlak ve canlı renklerle olmasıdır (Mardi,

2006).

2.3.4 Lavi Tekniği

Lavi, tek bir seyreltilmiş renkle bir resmi boyama veya gölgeleme şeklidir. Ana malzemesi Hindistan mürekkebi, siyah mürekkep veya çok fazla su eklenmiş diğer boyalardır. Lavi tekniğinde karton ve çizim kâğıdı üzerine suluboya tekniğine benzer bir teknik kullanılır. Çalışmadan önce kâğıt gerdirilir ve samur fırçalar kullanılır. Lavi tekniğinde görsel detaya girilmeden önce kurşun kalem ve Hindistan mürekkebi ile çizilir. Daha sonra inceltiimiş mürekkeple koyu, orta ve açık tonlarda fırça izi kalmayacak şekilde boyanarak iş yapılır (Tuna, 1997).

2.3.5 Guaj Boya Tekniği

Yüksek kaliteli hazırlanmiş toz boya (pigment), öküz safrası, Arap zımkı ve guaj boya, boyanın çok çabuk kurumasını ve çatlama, ezilme ve pürüzsüz mermer üzerinde spatula ile yoğrulmasını önlemek için gliserin ve balmumu gibi maddelerin orantısal olarak karıştırılmasıyla yapılmıştır. Cam yüzey veya kavanozlarda uygulanabilir. Guaj boyalar su ile inceltiimiş, mat, çabuk kuruyan ve örtücü boyalardır. Yağsız kâğıt, ahşap, seramik, cam, kumaş, duvar ve alçı gibi her türlü yüzeye uygulanabilen guaj boyalar; afişler, logolar, illüstrasyonlar, animasyonlar, karikatürler, kitap, dergi ve dekoratif çalışmalarda yer alan görsellerde kullanılabilir. Guaj, opak erkeksi bir suluboya türü olduğu için teknik olarak suluboyayla aynı özelliklere sahiptir. Guaj suluboyada olduğu gibi fırça, sünger veya sprey ile uygulanabilir (Sarı, 2006). Guaj boya her türlü kâğıt üzerinde çalışılma özelliğine sahiptir. Ancak kâğıdın kalitesi, nihai sonucun yüksek kalitede olmasını sağlar. Guajın bileşimindeki renk pigmentleri ve doğal malzemeler şeffaf olmadığı için mat bir görünüme ve kaplamaya sahiptir. Düz ve dalgasız yüzeylerin boyanması için önerilir. İçin parlaklığını sağlamak için vernik kullanılır. Guaj boya çabuk kurur ve boyayı uygulamak için astarın tamamen kurumasına izin verilmelidir. Guaj kullanılırken karanlıktan aydınlığa doğru renklendirme yapılır. Temel rengin kuru olması şartıyla fazla çalışılabilir. Bu teknikte en önemli özellik, sulu boya tekniğinden farklı olarak beyaz rengin kullanılmasıdır. Rengi açmak ve renk tonları elde etmek için beyaz ve siyah kullanılır. Renklerin karıştırılmasıyla zengin orta tonlar üretebilse de hataları düzeltmek ve istenmeyen kısımları değiştirmek mümkündür (Tuna, 1997).

2.3.6 Pastel Boya Tekniği

Pastel, yuvarlak tebeşir boyutunda sunulan, tebeşir özelliği taşıyan bir boya türüdür. Pastel çubuklar, zayıf tutkal veya sakız ile karıştırılmış toz boyalardan oluşan pastel macundan yapılır. Mat bir görünüme sahip olan pastellerin kadifemsi ferahlığı, yumuşaklığı, parlak ve canlı renkleri, onları boyaların en sevileni hâline getirmiştir. Pastel renkler yumuşak, orta ve sert olmak üzere üç farklı kalitede üretilmektedir. Yumuşak pasteller en açık renk aralığını oluşturur. Pasteller genellikle mat, pürüzlü ve renkli kâğıtlara işlenir. İşlem sonunda boyanın yayılmaması için renksiz verniklerle sabitlenir. Bir tablo genellikle geniş bir yüzeyden küçük bir yüzeye, açık tonlardan koyu renklere, yukarıdan aşağıya, arka plandan ön plana doğru boyanır. Pastel çalışma, pürüzlü yüzeylerde daha iyi sonuçlar verir. Yağlı tipi ve kuru tipi vardır. Yağlı veya yağsız pastel seçimi, incelenen resim için istenen etkiye bağlıdır. Örneğin yağlı pastel bir resme daha yumuşak bir görünüm verirken, yağsız pastel daha dokulu ve grenli bir görünüm verir (Striker, 2005). Kâğıt ve karton üzerine çalışılabileceği gibi ahşap, kanvas ve duvar üzerine de çalışılabilir. Kuru pastel elle veya istenirse kumaş ped ile yüzeye uygulanabilir. Bunu yaparken renkleri karıştırmamaya ve kirletmemeye dikkat edilmelidir. Kuru pasteller sürtünme ve titreşimden zarar gördüğü için boya bittikten sonra tamir edilmelidir. Yağlı pastel ise parafin veya protein içermediği için dış etkenlere karşı daha dayanıklıdır (Sarı, 2006). Pastel hem çizgi hem de renk çalışması için kullanılır. Kalem, görüntü işaretleri oluştururken çizim yapma, renkleri parmak uçlarıyla karıştırma, tuval üzerinde renkleri üst üste getirme ve karıştırma olanağı sunar. Bu teknik ile eriyen renkleri parmaklarla çalıştırmak, degrade, soğuk-sıcak renk çözümleri ve tamamlayıcı renkler, tonlar, gölgeler, kontrastlar (ton, renk kontrastları ve eşzamanlı kontrastlar), ton değeri gibi plastik unsurları kullanmak mümkündür. Hafiflik ve yansıma, sanatçıya diğer renklerin (suluboya, alkollü kurşun kalem, yapışkan malzemeler) yanı sıra kazıma ile yan yana çalışma imkânı sunar (Mardi, 2006).

2.3.7 Kolaj Tekniği

Kolaj, farklı malzemelerin herhangi bir yüzeye yapıştırılmasıyla yapılan bir boyama tekniğidir. Bu teknolojinin özelliği; her türlü kâğıt, bez vb. malzeme kullanılarak malzemelerden kesilip yırtılarak kompozisyonlar oluşturulması, detaylara girmeden renklendirilebilmesidir (Öncül, 1989). Bu teknikle farklı renk ve desenlerde malzemeler

kullanılabilir. Boyamaya yüzey üzerine çizim veya boyama yapılarak da başlanabilir. Çizgi veya boya yerine, efekti azaltan veya artıran malzemeler kısmen veya tamamen birbirine yapıştırılır ve üzeri boyanır. Buradaki en önemli şey, görüntüde istenilen efektte en uygun malzemeyi seçmek ve o malzemenin efektlerinden yararlanmaktır. İstenilen efekti elde etmek için yapıştırılan malzemeler kesilerek, yırtılarak veya buruşturularak kullanılır. Bu teknikte farklı renk ve dokular, kumaş, kâğıt, tül, hasır, plastik, deri vb. malzemeler kullanılır. (Tuna, 1997). Kolaj tekniği, çocuk kitaplarında nadiren kullandığımız, yırt-yapıştır tekniği olarak incelenen bir tekniktir. Bu, okul öncesi ve ilkokul çocuklarının dikkatini çeker. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde başarıyla uygulanan bu teknikle ve sanatçıların özgün çalışmalarıyla, çocukların çok beğendiği eserler oluşturabilir. Diğer tekniklerde kullanılan malzemelere ek olarak özel bir beceri gerektirir. Özellikle aletlerin (makas, bıçak vb.) kullanıldığı bu teknikte sanatçının tasarıma katkısı diğer tekniklere göre daha fazladır. Bu teknikle sanatçı, plan ve çalışmalarıyla kendi dünyasını yansıtabilmektedir (Mardi, 2006).

2.3.8 Püskürtme Tekniği (Airbrush)

Püskürtme tekniği ile yüzeye su ve yağlı boya farklı yollarla püskürtülerek koyu ve açık renk tonları, koyu ve açık renk geçişleri elde edilir. Nokta püskürtme tekniği kullanılarak şekiller, açıklık ve koyuluk oluşturulduğundan, bu teknikle yumuşak ve çok düzgün bir nihai sonuç elde etmek mümkündür. Boyalar çeşitli el aletleri veya basınçlı hava püskürtme tabancaları veya basınçlı boya şişeleri ile püskürtülür (Sarı, 2006).

2.3.9 Bilgisayarda İllüstrasyon

Bilgisayar ortamında illüstrasyon, bilgisayar grafikleri ile temsil edilen dijital resme getirilen klasik çizim yöntem ve uygulamalarının bir şeklidir. Bir bilgisayarda veya dijital ortamda illüstrasyon, tamamen dijital araçlar gövdesi altında yapılmış, tabletler ve fareler gibi sanatçı kontrolünde cihazlar kullanılarak görüntünün oluşturulmasıdır. Dijital boyama, fare, sanal kalem ve çizim teknikleri kullanır. Çizimler için sayısal ortamın seçilmesinin nedeni, yüksek çözünürlüklü görüntülerin bilgisayar tarafından alınmasına olanak sağlamasıdır (Bilgin, 2011). Bu ortamındaki en önemli resim öğeleri, doğal renk pigmentleri değil, dijital piksellerdir. Bilgisayarla çalışmanın temel avantajı, kısa sürede birçok değişikliği değerlendirme ve renklendirme ortamı sağlamasıdır. Ayrıca kullanılan

yazılım hemen hemen her türlü illüstrasyon çalışması için uygundur ve bu yazılımlar sınırsız sanat eseri meydana getirebilmektedir. Kullanılan yazılımlarda temel çizim araçlarının (airbrush, pen, brush gibi) bilişim teknolojisinde analogları bulunmakta ve çeşitli avantajlar sağlamaktadır. Gazete, dergi, afiş, kitap kapakları gibi illüstrasyonun görsel malzeme olarak kullanılabileceği başlıca alanlarda bilişim teknolojileri ile yapılmış örneklerle rastlamak mümkündür. Ayrıca bu tekniğin internet siteleri, telgraf, karikatür, sanatsal yaratım gibi iletişim alanlarında yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir (Özkoyuncu, 1999). Masaüstü literatürde, metin ve görsel öğelerin aynı platformda ve bir arada kullanılmasıyla günlük gazeteciliğin hızlı iletişim ilkesi başarıyla yerine getirilebilmekte ve bilgisayar ortamında yapılan görsel çalışmaların klasik illüstrasyona göre daha hızlı bir şekilde dönüştürülmesine olanak tanımaktadır. Yerli ve yabancı birçok illüstratör, bilgisayar programlarını kullanarak illüstrasyonlar çizer ve bu programları çizdikleri görsellere veya fotoğraflara uygulayarak etkileyici işler ortaya çıkarır (Sarı, 2006). Günümüzde teknolojinin ve dijital medyanın gelişmesiyle renklerin kalitesi, inanılabilirliği, canlılığı ve entegrasyonu gelişmiş, dijital çizimler manuel çizimleri geçmiştir (Bilgin, 2011).

Özellikle son yıllarda basılan resimli çocuk kitaplarının görselleri bilgisayar destekli illüstrasyonlardan oluşmaktadır. El ile çizilerek boyanan görseller ise daha çok butik çalışmalar olarak kabul görmektedir.

2.4 KONUS İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma konusuna farklı çalışmalarla destekleyen yurt içi ve yut dışı çalışmalara yer verilmiştir.

2.4.1 Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Güleç ve Gönen (1997), 411 adet resimli hikâye kitabının fiziksel özelliklerini(boyut, cilt, kapak, kâğıt, yazı tipi, illüstrasyon) ve metin-görüntü ilişkisini ortaya çıkarmak amacıyla 1974-1993 yılları arasında çıkan hikâye kitapları üzerine yaptığı bir araştırma sonucunda; örnekleme oluşturan resimli hikâye kitaplarının cilt, kapak tipi, kâğıt kalitesi ve renklendirme açısından genellikle yetersiz kaldığını ortaya koymuştur. Boyut, resim, resim kalitesi ve metin-resim oranı açısından iyi durumda oldukları tespit edilmiştir.

Şen (2004), masalların ve hikâye kitaplarının okul öncesi çocuklarda kavramların gelişimi

üzerindeki etkisini incelenmiştir. (Akt: Dereobalı, 2009, s. 277).

Demircan (2006), “TÜBİTAK Çocuk Kütüphanesi” serisinden 34 kitabı incelediği araştırmasında, kitaplarda resim-metin ilişkisinin ne derece örtüştüğünü bulunmaya çalışmıştır. Bir çocuk kitabında bulunması gereken dış yapı ve iç yapı; başlık tasarımı ve yerleşimi, yazarın başlığı ve kitap bilgileri bakımından yeterli kriterleri sağladığı görülmüştür.

Tokgöz (2006), genel dil gelişimi ve anlambilim açısından farklı nitelikteki 30 kitabın incelemiş, bunun sonucunda okul öncesi 5-6 yaş grubu çocuk kitaplarını dil gelişimi ve anlambilim açısından değerlendirerek 5-6 yaş çocuklar için kitap hazırlanırken ilk dikkat edilmesi gereken şeyin biçimsel ve özsel özellikler olduğu gözlemlemiştir. Tüm bunlara ek olarak dil gelişimini güçlendiren ve çocuklara yeni anlamlar kazandırarak destekleyen kaliteli kitapların yayımlanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Gürsoy (2008), metnin içeriği ile ilişki ve uygunluk açısından resimlerin çekiciliği, konunun doğru tasviri, kapak illüstrasyonu, renklerin çocuğun dikkatini çekecek şekilde kullanılması, resimlerin çocuğun yaş düzeyine uygunluğu, imaj alanı ile objeler arasındaki ilişkinin kısmi olduğu sonucuna varmıştır. Bu uygulamanın önerilerinde kitap kapak resimlerine daha fazla dikkat edilmesi ve daha çekici olmasına özen gösterilmesi, karakterlerin hareketlerinin doğru yansıtılması ve renklerin kullanılması gerektiği ortaya çıkmıştır.

Veziroğlu (2009), Millî Eğitim Bakanlığının 2006 yılı okul öncesi programı Türkçe resimli hikâye kitaplarının 36-72 eğitim-öğretim ayı için belirlenen hedef ve kazanımlara yönelik olarak incelenmesi amacıyla yaptığı çalışma sonucunda, çocuklara bu kitapların sağladığı eğitim yardımının düzeyini belirlenmiş ve MEB 2006 okul öncesi programında yer alan 5 gelişimsel konuya ait toplam 264 kazanıma çok düşük bir sıklıkta (5) ulaşıldığı, bu nedenle erken çocukluk eğitime yönelik hazırlanan resimli hikâye kitaplarının kalitesinin artırılması için araştırmalar yapılması gerektiğini belirlemiştir.

Gönen, Katrancı, Uygun ve Uçuş (2011), 2005-2009 yıllarında yayımlanan ilköğretim sınıflarına yönelik 100 farklı türde çocuk kitabının içerik, resim ve fiziksel özelliklerini belirlemek amacıyla yaptığı bir araştırma sonucunda; kitapların boyutlarının çoğunlukla tekdüze olduğu, kapak ve ciltlerin ince olduğu, kitaplarda konu çeşitliliğinin, bazı önemli karakterlerin eksik olduğu, bazı kitapların mesaj içermediği ve dilbilgisi sorunları olduğu tespit edilmiştir.

Gönen, Uludağ, Tanrıbuyurdu ve Tüfekçi (2014), Ankara ve İstanbul'daki kitabevlerinde 0-3 yaş arası çocuklara satışa sunulan 146 resimli kitap üzerinde yaptığı araştırmada, fiziksel, görsel ve içerik özellikleri açısından çoğunlukla bekleneni verdiğini ortaya koydu. Ancak kitaplarda geliştirilmesi gereken yönler de vardır.

2.4.2 Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Karweit (1989) tarafından yapılan grup araştırması, hikâye kitaplarını, bu kitapları kullanma talimatlarını ve hikâyelerle ilgili oyun materyallerini kullanan bir hikâye okuma programı olan STAR'ı (Öykü Anlatma ve Yeniden Anlatma) kullandı. Programın uygulanmasındaki iki önemli nokta, çocukların hem bireysel hem de grup olarak etkinliğe aktif katılımını desteklemek ve çocukları daha sonra hikâyeyi anlatmaya teşvik etmektir. Çalışma sonucunda STAR programının okul öncesi dönem çocuklarının alıcı ve ifade edici dil gelişimi ile çocuklara uygulanan gelişimsel testlerdeki anlayışı olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.

House ve Rule (2005), farklı resimli kitapları seçmeleri istendiğinde 3-4 yaş arası 12 kız ve 12 erkek olmak üzere toplam 24 öğrenciden, 30 çocuk kitabındaki resimlerin güzelliğine ilişkin görüşleri istenmiştir. Güzel bir görüntü için en sık tanımlanan kriterler; resimlerin parlak renklerini, resimlere benzer nesneleri, hareketli ve renkli oyuncakları, kıyafetleri veya aksesuarları kendilerinin tercih etmeleri olmuştur. Çalışma sonucunda; resimde kullanılan ölçütlerin çocuklar üzerinde ilginç ve gerçekçi bir etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Ganea, Pickard ve DeLoache'nin (2008), "Çocukların resimli kitaplar ile gerçek dünya arasındaki bilgi aktarımlarını incelemek" amacıyla yaptıkları çalışmada; çocukların kitaplarda görülen resimlerin gerçekliğini tanımlayabilir, adlandırabilir ve kitaplardaki resimleri gerçek resimlerle ilişkilendirebilir olduğu anlaşılmıştır. Çocukların hem nesnelerden resimlere hem de resimlerden nesnelere yeni sınıflandırmalar öğrenebildiklerini ve resimli kitaplarla erken etkileşimin gerçek resimlerle daha iyi olduğunu belirlenmiştir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanması, toplanan verilerin analizi ve yorumlanması yer almaktadır.

3.1 ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu çalışmanın amacı, 2015-2020 yıllarında yayımlanan resimli öykü kitaplarındaki metin ve resim ilişkisini nitel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modeli kullanılarak incelemektir.

Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman incelemesi gibi nitel veri toplama yöntemlerini kullanan ve nitel süreçte doğal ortamdaki gözlem ve olayları gerçekçi ve kapsamlı bir şekilde ortaya koyan araştırma türüdür. Nitel araştırma, teori oluşturmaya dayalı bir anlayışla çevresel sosyal fenomenlerin incelenmesine ve anlaşılmasına odaklanan bir yaklaşımdır. Burada "teorik kurgular", önceden bilinmeyen sonuçları toplanan verilere dayanarak birbiriyle ilişkili olarak açıklayan modelleme çalışmalarıdır. Bu, araştırmacının esnekliğini, araştırma sürecini toplanan bilgilere göre yeniden formüle etmesini ve hem araştırma planının hazırlanmasında hem de toplanan verilerin analizinde tümevarımcı bir yaklaşımı gerektirmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yöntemleridir. Bir çalışmada olay, birey ya da nesne kendi terimleriyle ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır, değiştirilmeye ve etkilenmeye çalışılmadan olduğu gibi gözlemlenir ve tanımlanır (İslamoğlu, 2009).

3.2 ÇALIŞMA GRUBU

Bu araştırmanın evrenini YKY’de 2015-2020 yılları arasında yayımlanan 3-6 yaş arası çocuklar için resimli hikâye kitapları" oluşturmaktadır. Araştırma grubu için evrenden rastgele 2015-2020 yıllarında basılmış 3-6 yaş arası 22 resimli hikâye kitabı seçilmiştir.

3.3 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Kitap incelemesinde araştırmacı tarafından üretilen resimli hikâye kitaplarının temel özelliklerini inceleyen “Değerlendirme Ölçütleri Formu” kullanılmıştır. Değerlendirme ölçütleri formu araştırmacı tarafından literatür incelenerek hazırlanmıştır.

3.4 VERİLERİN TOPLANMASI

Resim-metin ilişkisini uygulamak için çalışmada 2015-2020 yıllarında yayımlanan 3-6 yaş resimli hikâye kitaplarına ulaşılmıştır. Araştırmanın örnekleminde yer alan resimli hikâye kitaplarının seçiminde YKY tarafından yayımlanan 3-6 yaş arası çocuklar için resimli hikâye kitabı bulunan yayınevleri belirlenmiştir. Bu yayıncılardan rastgele yirmi iki kitap seçilmiştir. Araştırma örneklemine ulaşıldıktan sonra araştırmacı tarafından hazırlanan “Değerlendirme Ölçütleri Formu” aracılığıyla resimli hikâye kitapları incelenerek materyal elde edilmiştir.

3.5 UYGULAMA

Araştırmacı seçilen resimli hikâye kitaplarını iki kez okumuştur. Daha sonra üçüncü okumada belirlenen ölçütlere göre başlık ve tematik özelliklerin betimleme teknikleri toplam 11 madde olmak üzere 4 madde tematik, 7 madde de betimleme yapılarak katılımcılara form dağıtılmıştır.

3.6 VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Çalışmada elde edilen nitel veriler ayrıştırılarak hikâyelerin metin-resim ilişkisi analiz edilmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümde konuya ilişkin bulgular verilmiştir.

4.1 BULGULAR

Bu bölümde resimli öykülerin metin, dış kapak ve içerikleri hakkında görüşler yer almaktadır. Katılımcı olan öğrencilere verilen 11 soruya “Evet-Hayır” cevapları verilerek bulgular elde edilmiştir. Toplamda 44 katılımcı değerlendirme sorularına cevap vermiştir.

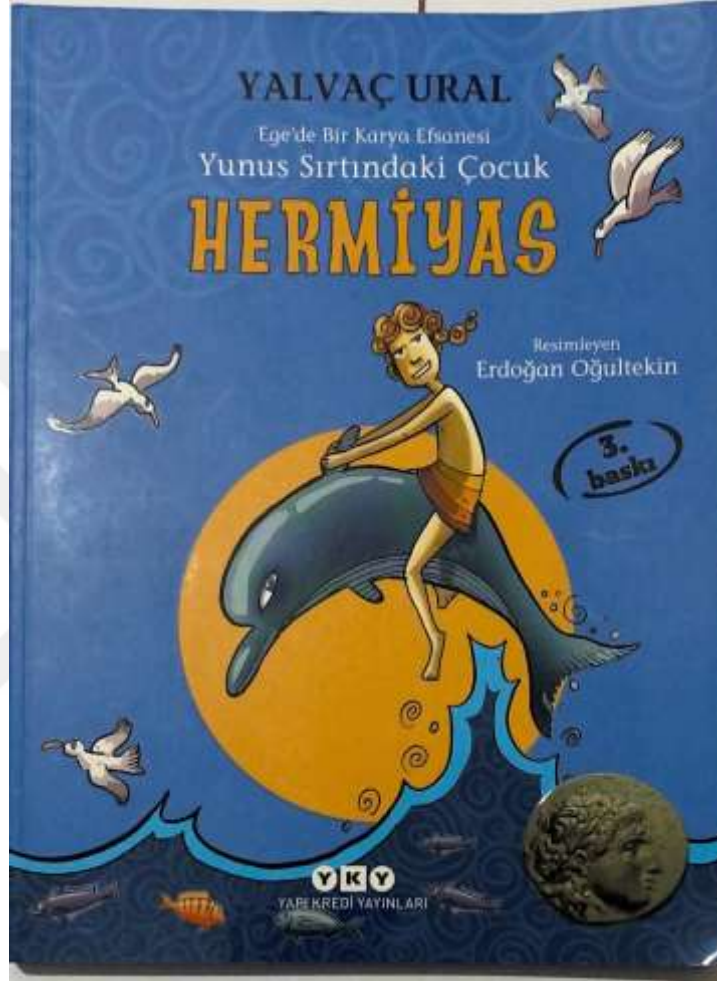
Tablo 4.1. Resim-Metin İlişkisi Değerlendirmeler

Sorular	Evet	Hayır
Öykülerin kapaklarında başlıklar ilginizi çekti mi?	36	8
İncelediğiniz öykülerde eğlendirici unsurlar var mı?	33	11
Öykülerde merak uyandırıcı unsurlar var mı?	35	9
Öykülerde kullanılan dil çocukların anlayacağı tarzda mı yazılmış?	39	6
Öykülerde anlatım bozukluğu var mı?	41	3
Öykülerde kullanılan resimler genel bağlamda iki sayfanın tamamını kaplayacak şekilde kullanılmış mı?	26	19
Öykülerde kullanılan resimler gerçekçi mi?	13	31
Öykülerde resimlerdeki nesnelerin ve canlıların renkleri gerçek dünyadaki renkleri ile aynı mı?	32	12
Resimleme, metnin içeriğini ifade ediyor mu?	42	2
Öykü kahramanlarının dış görünüşleri ve yüzünün görünüşü metinde anlatılanları yansıtıyor mu?	35	9
Metinde kullanılan semboller resimde vurgulanmış mı?	33	11

4.1.1 Öykülerin Kapaklarında Görseller Dikkat Çekici Mi?

Bu soruya katılımcıların çoğunluğu olumlu cevap vermiştir. Katılımcılara dağıtılan öykü kitaplarında özellikle kapaklarına dikkat çeken katılımcılar, kapakların kitabı güzel yapan bir öge olduğunu ve bir kitabın alınmasında kitabın önemine kitap çekmiştir. 44

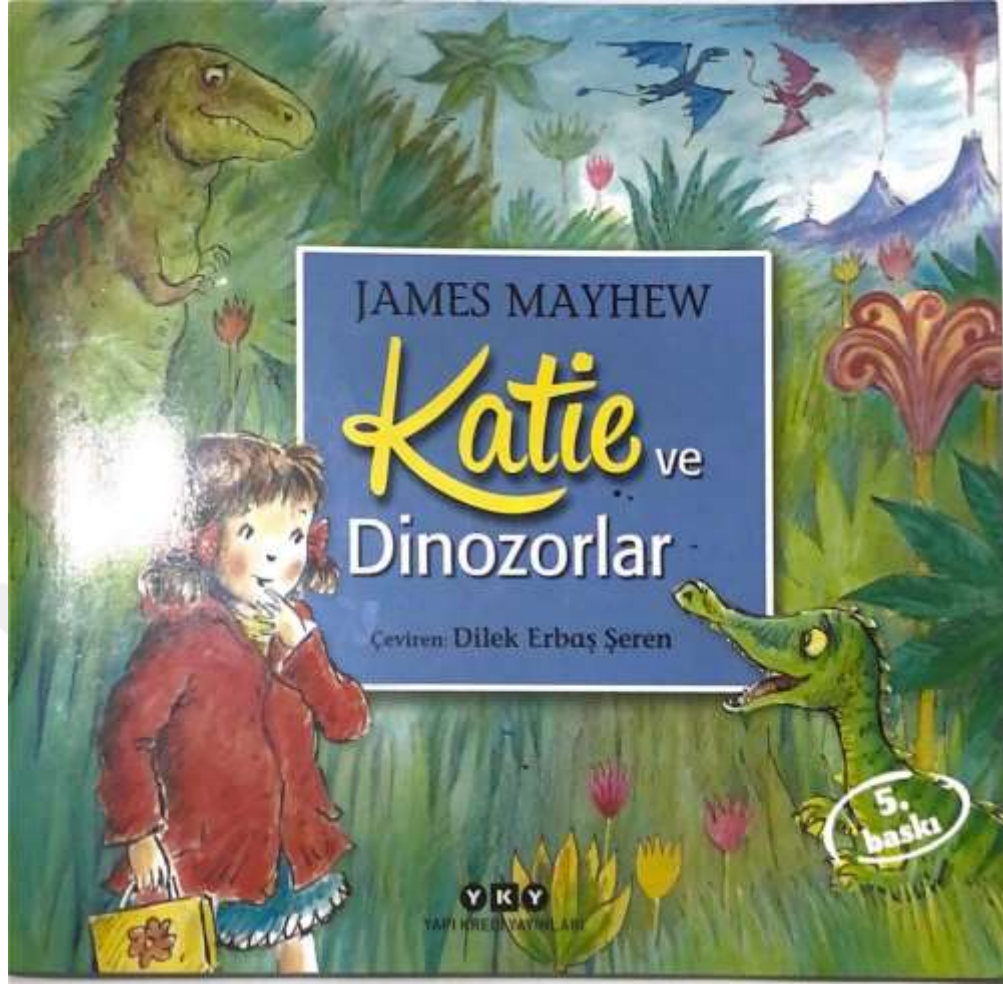
katılımcında 36 katılımcı “Evet” yanıtı vererek kapağın dikkat çekici ve güzel olduğu cevabını verirken, 8 katılımcı ise öykü kapaklarının dikkat çekici olmadığı cevabını vermiştir.

Şekil 4.1: Hermiyas Öykü Kitabının Kapak Resmi

4.1.2 İncelediğiniz Öykülerde Eğlendirici Unsurlar Var Mı?

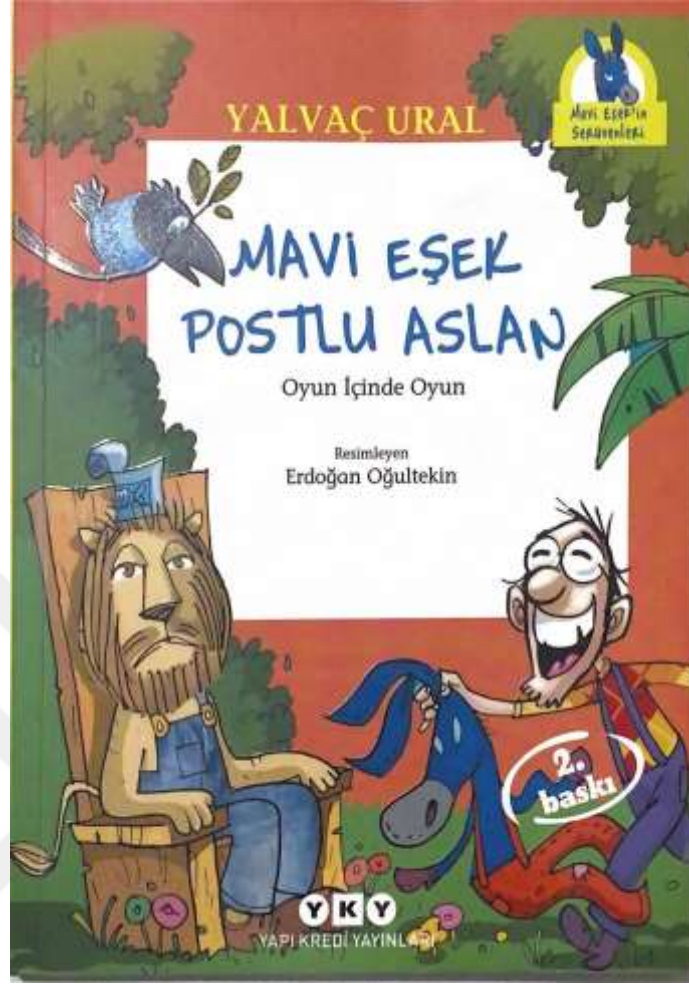
Katılımcılar kitapların kapaklarının güzel olması hâlinde aynı zamanda kitabın da güzel olacağı görüşündedir. Bütün öykü kitaplarının katılımcılar tarafından incelenmesinden sonra, özellikle düşsel öğelerin yoğun olduğu kitapların ve metnin yanındaki resimlerin çoğunlukta olduğu kitapların daha çok sevildiği görülmektedir. 44 katılımcıdan 33 katılımcı “Evet” yanıtı ile eğlenceli bulduğu öyküleri, 11 katılımcı “Hayır” yanıtı ile eğlenceli bulmamıştır.

Şekil 4.2: Eğlenceli Bulunan Bir Öykü Örneği

4.1.3 Öykülerde Merak Uyandırıcı Unsurlar Var Mı?

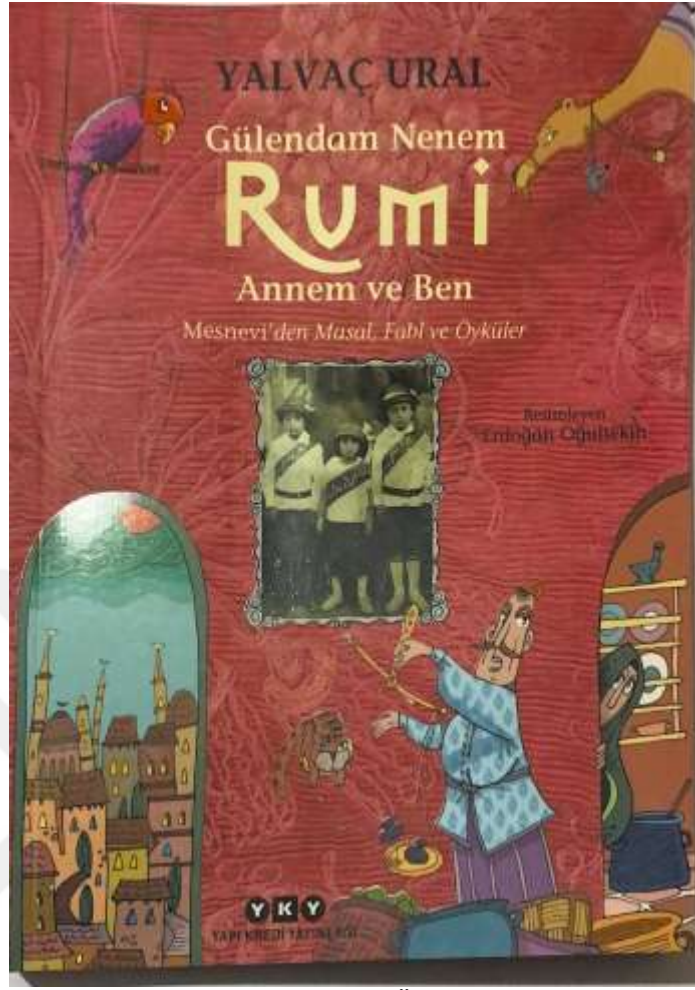
Öykülerde en önemli unsurlardan biri merak uyandırmak ve öyküyü gizemli hâle getirerek farklı bir sonla bitirmektir. Bu bağlamda özellikle öykülerin yazılma amacı merak uyandırmıştır ve ilgi çekmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu öykülerin merak uyandıran ilgi çekici öğelerle dolu olduğu kanısına olmuştur. Özellikle kapakların ilgi uyandırmasından ötürü okunan öykülerde hikâye örgüsü de merak uyandırıcı bulunmuştur. Ejderha, mavi eşek ve ördek içeriklerine sahip öykü kitapları merak uyandıran öykülerden olmuştur. 44 katılımcıdan 35 katılımcı “Evet” yanıtı vererek merak uyandırıcı bulurken öyküleri, 9 katılımcı ise merak uyandırıcı bulmamıştır.

Şekil 4.3: Merak Uyandırıcı Öykü Örneği

4.1.4 Öykülerde Kullanılan Dil Çocukların Anlayacağı Tarzda Mı Yazılmış?

Çocuklar için öykü kitapları yazılmasının amacı, çocuklara eğlenceli ve bilgilendirici zaman geçirtmektir. Bu bağlamda dilsel anlama ve anlamlandırma çabası önemli bir durumdur. Öykülerde temel, Öz Türkçe ile yazılması ve yazılan cümle ve kelimelerin günümüzdeki halk dili ya da günlük dil ile yazılan bir yönelimde olmasıdır. İncelenen öykü kitapları 3-6 yaş aralığında hem okul öncesi hem de ilkokul döneminde okunduğu olduğu için dilinin yalın ve anlaşılır olması önemli bir paydadır. Katılımcıların çoğunluğu öykü kitaplarının çoğunluğunun dil olarak Türkçeye ve çocuklara uygun olduğu görüşünde olmuşlardır. Sadece *Rumi* öykü kitabının dil olarak farklı cümleler kullandığını beyan etmişlerdir. 44 katılımcının 39'u "Evet" yanıtını verirken, 6 katılımcı "Hayır" yanıtını vermiştir.

Şekil 4.4: Rumi Öykü Kitabı

4.1.5 Öykülerde Anlatım Bozukluğu Var Mı?

Sosyal hayatta dilin doğru kullanımı, sağlıklı iletişim kurmanın en önemli kuralıdır. Anlatım bozukluğunun oluşmaması için çelişkili ifadeler ve gereksiz unsurlar içermemeli, dilbilgisi kurallarına uygun olmalıdır. Aksi hâlde cümlede anlatım bozukluğu olur ve iletişim tam olarak gerçekleşemez. Anlatım bozuklukları iki alt kategoriye ayrılır: Anlamsal bozukluklar ve yapısal bozukluklar. Anlam bozuklukları; gereksiz ve birbiriyle çelişen kelimelerin kullanımı, kelimelerin yanlış yerde ve yanlış anlamda kullanılması, belirsizlik, mantık ve sıralama hatalarıdır. Yapısal bozukluklar ise cümledeki kelimeler aynı olduğunda yapısal olarak anlamsız kabul edilmesidir. Öykü kitaplarında anlatım bozuklukları pek görülen bir olay değildir. Öykü yazarı Türkçe kurallarına hâkimse metnin içeriğini ona göre yazar. Katılımcılarda öykü kitaplarında anlatım bozuklarının olmadığı görüşü hâkimdir. 44 katılımcından 41'i "Evet" cevabını verirken, 3 katılımcı

“Hayır” cevabını vermiştir.

4.1.6 Öykülerde Resimler Her İki Sayfayı Kaplayacak Şekilde Hazırlanmış Mı?

Öykülerin en önemli özelliği resimlendirme ve dış görünüşüdür. Roman ve şiir kitaplarına oranla öyküler resimlerle anlatılan bir türdür. Her öykü kitabı resimli olmamakla beraber çocuklar için yazılan öykü kitapları resimli tasarlanarak ilgi çekici olmalıdır. Katılımcılara sorulan öykülerde resimlerin her iki sayfayı kaplayıp kaplamadığı sorusuna verilen cevaplara göre, 44 katılımcıdan 26 katılımcı “Evet” yanıtını vermiştir. 19 katılımcı ise kitapların iki sayfasında resimleme yapılmadığı yanıtını vermiştir.

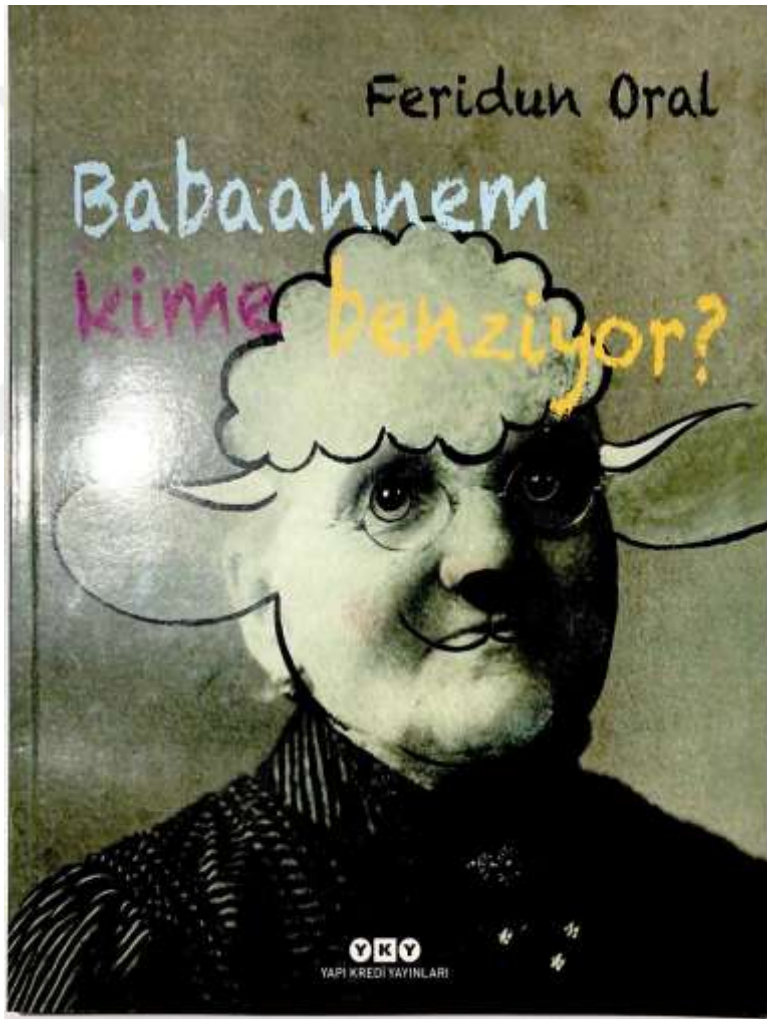

Şekil 4.5: Her İki Sayfada Resim Olan Öykü Kitabı

4.1.7 Öykülerde Kullanılan Resimler Gerçekçi Mi?

Gerçeklik olgusu, yaşamsal faaliyetler ve günlük zaman içerisinde beş duyu organlarıyla

elde edilen duyumsamalar olarak görülebilir. Gerçek olanın anlamlandırması göz organı ile anlaşılır. Gözlem ya da gerçekliği göz ile görüp beynimiz ile teyit ederiz. Renkler bu konuda ilk sırada olan dış dünya gerçekliğidir. Gün içerisinde renklerin görüntüsü bize gerçekliğin anlamını verir. Çalışmada verilen öykülerdeki gerçekliğe yakınlık algısı, katılımcılar tarafından olumlu bir yaklaşım olmamıştır. Katılımcıların 31'i "Hayır" yanıtını vererek öykülerde resimlemelerin gerçekçi olmadığını beyan etmişlerdir. Geriye kalan 13 katılımcı ise "Evet" yanıtı vererek resimlerin gerçeğe yakın ve gerçekçi olduğunu beyan etmişlerdir.

Şekil 4.6: Resimleme Tekniğinin Gerçeklik Algısı Örneği

4.1.8 Öykülerde Resimlerdeki Nesnelerin Ve Canlıların Renkleri Gerçek Dünyadaki Renkleri İle Aynı Mı?

Renk kavramı, öznel olarak insanı dış etkenlere karşı ifade etmek olsa da doğada bulunan

elementlerin pigment bağlamında değişimleri sonucu göz organı ile fark edilmesi ve ayrımının yapılması olarak açıklanabilir. Metinlerin genel olarak rengi siyah olmasına karşın resimlendirme ya da boyalama sürecinde renkler kullanılır. Elbiselerimiz, şapkalarımız ve günlük hayatta kullandığımız çoğu materyal ve obje renklendirilir. Resimli öykülerde de boyalama yapılır ve metin bu yönde ilerler. Bu çalışma da katılımcılara sorulan renklerin günlük zamandaki renklerle ya da gerçek renklerle benzerliği var mıdır, sorusuna katılımcıların çoğunluğuna yakını “Evet” yanıtını vermiştir. 44 katılımcının 32 renklerin gerçek olduğunu söylerken, 12 katılımcı renklerin yapay olduğuna kanaat getirmiştir.

Şekil 4.7: Gerçek Renk ile Öykü Resimlendirme İlişkisi

4.1.9 Resimleme, Metnin İçeriğini İfade Ediyor Mu?

Metin, genel olarak bir düşüncenin, bir duygunun ya da bir oluşumun yazıya aktarımı olarak tanımlanır. Metinler genel olarak yazım sürecinin başlangıcı olarak bilinir. Bir düşünce ortaya atılır ve bu düşüncenin ifade ediliş biçimi metinleştirilir. Resimli öykülerin metin içeriği ilişkisine bakıldığında; genel olarak çocuk öykülerinde resimleme yapılmadan önce bir metin oluşturulur. Metin üzerine bir resimleme yapılarak çocukların hem ilgisini hem de öykünün okunması kolaylaştırılır. Katılımcıların çoğunluğu aynı sayfadaki resim ve metnin anlam bütünlüğünün bir olduğu görüşünde olmuşlardır. 44 katılımcıdan 42 katılımcı “Evet” diyerek soruyu onaylarken, 2 katılımcı “Hayır” yanıtını vermiştir.

Şekil 4.8: Resim ve Metin İçeriği Örneği (Berke, Bu ne Öfke?)

4.1.10 Öykü Kahramanlarının Dış Görünüşleri Ve Yüzünün Görünüşü Metinde Anlatılanları Yansıtıyor Mu?

Resimli öykülerde, kahramanlar genel olarak konuyu uygun şekilde seçilir. Uçan bir kahraman için sivri bir yüz ve gökyüzü lazım olurken, hayvan kahramanlar için mizaçlarına uygun bir yüz seçilir. Domuz karakteri kötü bir tiplere olarak sert bir mizaçta çizilirken, koyun ve köpekler güleç ve düzgün çizilir. Kadın karakterler ise daha güzel ve

alımlı olur. Katılımcıların çoğu inceledikleri öykü kitaplarındaki kahramanların yüz ve bedenlerinin metinde yansıtıldığı gibi olduğunu söylemişlerdir. 44 katılımcıdan 35 katılımcı “Evet” derken, 9 katılımcı ise “Hayır” demiştir.

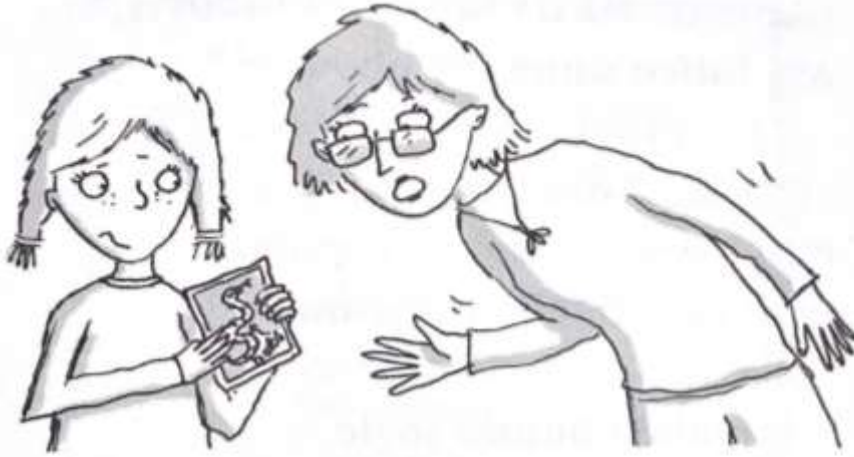
Şekil 4.9: Öykülerde Yüz-Beden Uyumu

4.1.11 Metinde Kullanılan Semboller Resimde Vurgulanmış Mı?

Yunancadan dilimize geçen “sembol” kelimesi çok eski çağlardan beri kullanılmaktadır. Çağrışım ve görüntüye dayalı anlatımda kullanılan görsel öğeler bir şeyi doğrudan ifade etmediğinde sembol adı verilir. 18. yüzyılın ilk yarısında Avrupa'da sembolizm, felsefe ve bir sanat akımı olarak doğmuştur. Bu kelimenin sıfat şekli simgesel, fiil şekli ise "sembolize etmek" şeklinde yazılır. Uzmanlar, bilim adamları, filozoflar, tarihçiler ve özellikle çeşitli alanlarda çalışan psikologlar farklı tanımlar getirmiş olsalar da bir sembolün en basit tanımı şudur: Sembol; anlaşılmasa da bir ifadedir. Duyularımızla

algılayamadığımız zahiri ve bildik anlamından daha geniş ve derin bir hakikati tasvir etmemize yardımcı olan insan yapımı bir faaliyet, nesne veya işarettir. Profesör Carl G. Jung'a göre semboller insanlar tarafından bilinçsizce ve kendiliğinden üretilir. Başka bir tanıma göre semboller, henüz anlaşılmamış veya henüz anlaşılmaya hazır olmayan şeyleri anlamaya yardımcı olan, gözle görülen işaretlerdir.

Katılımcılar, metinlerdeki sembollerin resimlerle verilmeye çalışıldığına dikkat çekmiştir. Resimlerde verilen sembollerin metin içinde tarif edildiği görüşü hâkimdir. 44 katılımcıdan 33 katılımcı metinsel sembollerin resimlerle verildiği dikkat çekmiştir. 11 katılımcı ise bu görüşü paylaşmamıştır.

“Taşkalpli mi!” dedi annesi.
“Şu münasebetsize bak! İki kobaya,
bir kuşa ve sayısız süs balığına olur
dedim! Ama evde yılan istemiyorum!”

Şekil 4.10: Metnin Sembolleşmesi Örneği (Mavi Yılan)

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde konunun geneli hakkında sonuç ve öneriler verilmiştir.

5.1 SONUÇ

Toplumun gelişmesi ve ilerlemesi, onu oluşturan bireylerin okumayı nasıl öğrendiği ile doğru orantılıdır. Kitap okuma alışkanlığının küçük yaşlardan itibaren kazanıldığı bilinmektedir. Çocukların okumayı öğrenmeleri için yetkin çocuk edebiyatı ile tanıştırmaları gerekir. Çocuk edebiyatı, çocukluktan ergenliğe kadar dil gelişimine ve anlayışına bağlı olarak çocukların zihin ve düşünce dünyalarını zenginleştiren, beğenilerini artıran eserler için kullanılan genel bir terimdir. Çocuk edebiyatı yazmak büyük bir beceri ve dikkat gerektirir. Çocuğun gerçekliği, çocuğun bakış açısını ve hayatla olan ilişkisini belirler. Çocuk düzeyine ulaşmış edebiyatı ortaya çıkarmak ve çocukların hayal gücünü analiz edebilmek için çocukları iyi tanımak ve dünyayı çocuklar gibi görmek gerekir. Bu nedenle çocuklar için yazılan edebî eserler, çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve dilsel gelişiminin özelliklerine, ihtiyaçlarına ve beklentilerine göre düzenlenmelidir. Ayrıca çocuk edebiyatı ürünlerinin kalitesi, çocukları okumaya ve yaratıcı düşünmeye teşvik edecek nitelikte olmalıdır.

Geçmişten günümüze resimli çocuk kitapları üzerine yapılan araştırmalar, resimli kitapların eleştirel düşünmeyi geliştiren, karmaşık kavramların anlaşılmasını sağlayan ve kelime dağarcığını olumlu yönde etkileyebilen araçlar olduğunu ortaya koymaktadır. Resimli kitaplardaki resim ve metin arasındaki etkileşim, resim ve metin arasındaki ilişkidir. Çalışmalarda birçok araştırmacı farklı görüntü-metin ilişkilerinden bahsetmektedir. Bir kitaptaki görseller ve metin arasındaki ilişki basit olabilir ama aynı zamanda yorumlanabilir unsurlar ve karşıtlıklar içerebilir. Çocuk edebiyatı ürünleri, çocukları okumaya ve onları yaratıcı düşünmeye teşvik etmelidir. Bu nedenle çocuk kitaplarının fiziki yapısına, içerik ve betimsel özelliklerine dikkat edilmelidir.

Bu çalışmada çocuk edebiyatı ürünleri olan öykülerin metinsel bağlamda incelemesi yapılmıştır. Elde edilen bulgular, resimli öykülerin okul öncesi ve ilkokul düzeyindeki katılımcıların görüşleridir. Bu bağlamda kitapların hem görsel hem de metinsel yaklaşımlarının uygun olduğu görüşü hâkim olmuştur. Kullanılan dilin hem anlamlandırma hem de yazı yönüyle uygun olduğu görüşü de 44 katılımcının çoğunluğunun ortak

görüştür. Dilbilgisinin uygun olduğu ve anlatım bozukluğunun olmadığı görüşü de katılımcıların onayladığı görüşlerden biridir. Yine katılımcılarda, resimlerde gerçeklik algısının bulunmadığı, resimlerin gerçeklikle alakası olmadığı ve yapaylığın yoğun olduğu görüşü hâkimdir.

Sonuç olarak araştırma sonucunda 2015-2020 yılları arasında YKY'den çıkan öykü kitaplarının resim-metin ilişkisi bağlamında genel olarak uygun eserler olduğu ve katılımcıların görüşüne göre 3-6 yaş aralığı için en uygun eserler olduğu kanaati ortaya çıkarılmıştır.

5.2 ÖNERİLER

- i. Resimli öykü yazarlarının metinlerini resimlendirmeye uygun kaleme alması ve kullanılan renk ve biçimlerin daha canlı ve gerçekçi olması sağlanmalıdır.
- ii. Resimli öykülerde çocukların ilgisini çekecek konular ve karakterler kullanılmasına dikkat edilmelidir.
- iii. Resimli öykü basan yayınevleri, alan araştırması yaparak ve uzmanlara danışarak kitap yayımlamalıdır.
- iv. Resimli öykülerin içeriğine önem verilmeli ve günümüzde karşılığı olan, kıssadan hisse çıkartılacak konular seçilmelidir.
- v. Resim-metin ilişkisi yapılan çalışmalar çoğaltılmalıdır. Özellikle her yaş aralığında olan çalışmalar artırılarak literatüre kazandırılmalıdır.
- vi. Resimli öykülerde metinler anlaşılır, kullanılan dilin hitap ettiği yaş grubuna ve Türkçe kaidelerine uygun olmasına dikkat edilmelidir.
- vii. 3-6 yaş aralığında çıkarılacak olan resimli öykü kitaplarında harflerin puntosu ve yazımı özenli olmalı, okunurken tikanıklığa neden olmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Abacı, O. (2003). Resimli Çocuk Kitapları ve Görsel Algı. M. Sevinç (Ed.). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar* içinde (ss. 268-272). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Arnheim, R. (2012). *Görsel Düşünme*. (Rahmi Ögdül, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Becer, E. (2002). *İletişim ve Grafik Tasarım*. Ankara: Dost Yayıncılık.
- Bilgin, H. (2011). 5-6 Yaş Çocuklarına Yönelik 1990-2010 Yılları Arasında Basılan Resimli Kitapların Çocuğa Görelik Kavramına Göre İncelenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Buyurgan, S. ve Buyurgan, U. (2007). *Sanat Eğitimi ve Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Ciravoğlu, Ö. (1999). *Çocuk Edebiyatı*, İstanbul: Esin Yayınevi.
- Demircan, C. (2006). TÜBİTAK Çocuk Kitaplığı Dizisindeki Kitapların Dış Yapısal ve İç Yapısal Olarak İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 12-27.
- Dereobalı, N. (2009). Okul Öncesinde Eğitim ve Kitle İletişim Araçları. G. Haktanır (Ed.). *Okul Öncesi Eğitime Giriş* içinde (ss. 269-294). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Dilidüzgün, S. (2003). *Çağdaş Çocuk Yazını*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Dilidüzgün, S. (2003). Çocuk Edebiyatı ve Eğitsel Özellikleri. M. Sevinç (Ed.). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar* içinde (ss. 197-203). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Erdal, G. (2007). Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları Çocuk Kitaplarının Resimlemelerine Genel Bakış. Sedat Sever (Haz.). *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildiri Kitabı* içinde (ss. 405-413). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Göknıl, C. (1994). Okul Öncesi Edebiyatında Estetik Değerlerin Yeri Nedir? M.R. Şirin (Ed.). *99 Soruda Çocuk Edebiyatı* içinde (ss.147-150). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Gönen S. M. (1986). Ülkemizde Okul Öncesi Eğitimin Yeri ve Önemi. *YA-PA 4. Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri* içinde. Ankara: Ya-Pa Yayınları.
- Güleç Çakmak, H. ve Gönen S. M. (1997). 1974–1993 Yılları Arasında Türkçe Basılmış Olan Resimli Öykü Kitaplarının Resimlendirilme ve Fiziksel Özellikleri Yönünden İncelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 11(1), 42-53.
- Hoppe, A. (2004). Half the Story: Text and Illustration in Picture Books. *Horn Book Magazine*, 80 (1), 41-50.
- Kardaş, C. ve Alp, D. (2013). *Çocuk Edebiyatı ve Medya*. Ankara: Eğiten Kitap Yayınları.
- Kaya, M. (2011). Çocuk edebiyatının İşlevi, Amacı ve Özellikleri. H. Küçük (Ed.). *Eğitim-Sen İlköğretim Çocuk Edebiyatı Kitap Kataloğu* içinde (ss. 12-14), Ankara: Eğitim Sen Yayınları.

- Kıbrıs, İ. (2010). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Konar, E. (2004). *1995-2002 Yılları Arasında Yayımlanan Okulöncesi Hikaye Kitaplarındaki Bazı Kavramların İçerik ve Biçimsel Olarak İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Körükçü, Ö. (2012). Okulöncesi Eğitime Yönelik Resimli Çocuk Kitaplarının Bulunması Gereken Temel Özellikler Açısından İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 243-254.
- Kutlu, S. (2011). *Okulöncesi Çocuk Edebiyatı Yapıtlarındaki Resimlerin Çocuğa Göreliğinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Manning, M. (2004). Visual Cues, Teaching. *K-8*, 34 (6), 91-92.
- Mardi, Ha. Ö. (2006). *Çocuk Kitapları Resimlemede Karakter Yaratma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Oğuzkan, A. F. (1994). İyi Bir Çocuk Kitabı Biçimsel Bakımdan Ne Gibi Özellikler Taşımalıdır? M. R. Şirin (Ed.). *99 Soruda Çocuk Edebiyatı* içinde (ss. 212-214). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Öncül, N. (1989). *İllüstrasyon Yöntemleri ve Çocuk Masal Kitaplarında Biçimsel Çözümler (Bir Masal Kitabı Örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özbey, Ç. (2006). *Çocuk Gelişiminde Yaşanan Sorunlar*, İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Özer, A. (2007). Çocuk Kitaplarındaki Resimlerin “Çocuğa Göre”liği. *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu* içinde (ss. 425-432). Ankara: AÜ Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Sarı, N. (2006). *Çocuk Kitapları İllüstrasyonları Üzerine Bir Araştırma ve Bir Örneklem*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Sever, S. (1995). Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Yapısal ve Eğitsel Özellikler. *Abece Dergisi*, 107, 14-15.
- Sever, S. (2003). *Çocuk ve Edebiyat*, Ankara: Kök Yayıncılık.
- Sever, S. (2010). *Çocuk ve Edebiyat*, İzmir: Tudem Yayınları.
- Sever, S. (2011). Okulöncesi Dönemdeki Çocuklara Seslenen Kitaplarda Bulunması Gereken Temel Özellikler. Z. Güneş (Ed.). *Okulöncesinde Çocuk Edebiyatı* içinde (s. 55- 71). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Stewing, J. W. (1988). *Children and Literature*, Boston: houghton Miffling Co.
- Striker, S. (2005). *Çocuklarda Sanat Eğitimi*. (Azize Akın, Çev.). İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Sükan, Z. (1983). *Okul Öncesi Etkinlikler*. İstanbul: Milliyet Basımevi.
- Smith, J. T. (2013). *Early Childhood Development (Erken Çocukluk Döneminde Gelişim)*. (Berrin Akman, Çev.) Ankara: Nobel Yayınları.

- Şeref, G. (2008). *Okulöncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Masal Kitaplarındaki İllüstrasyonların İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Şirin, M. R. (1994). *99 Soruda Çocuk Edebiyatı*, İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Şirin, M. R. (2007). *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Tuna, S. (1997). *İlk Okuma ve Yazma Öğretiminde İllüstrasyon'dan Faydalanma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tür, G. ve Turla, A. (1999). *Okul Öncesinde Çocuk, Edebiyat ve Kitap*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Veziroğlu, M. (2009). *Resimli Çocuk Kitaplarının M. E. B. Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki Kazanımlara Uygunluğunun İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Vikipedi Özgür Ansiklopedi. (22 Ağustos 2006). Hikâye. 22 Temmuz 2022 tarihinde <https://tr.wikipedia.org/wiki/Hik%C3%A2ye> adresinden erişildi.
- Wason-Ellam, L. (2010). Children's Literature as a Springboard to Place-Based Embodied Learning. *Environmental Education Research*, 16, 3: 279-294.
- Polatlı, A. (19 Ocak 2018). Kurşun Kalem ve Kuruboya Teknikleri. 22 Temmuz 2022 tarihinde <http://www.mailce.com/kursunkalem-ve-kuru-boya-teknikleri.html> adresinden erişildi.
- Yavuzer, H. (2011). *Resimleriyle Çocuk*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Uzuner Yurt, S. (2011). Çocuk Yayınları. T. Şimşek (Ed.). *Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı El Kitabı* içinde (ss. 67-76), Ankara: Grafiker Yayınları.
- Yükselen, A. İ. (2013) Yaş Gruplarına Göre Çocuk Kitapları. M. Gönen (Ed.). *Çocuk Edebiyatı* içinde (ss. 57-75) Ankara: Eğiten Kitap Yayınları.
- Zivtçi, F. (2005). *Türk ve Alman Çocuklarına Seslenen Kitaplardaki Yetişkin Kahramanların Karakter Çerçevesi Açısından Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

EK-1 DEĞERLENDİRME SORULARI

Aşağıda verilen sorulara “Evet-Hayır” cevapları vererek yanıtlayınız. Özellikle görsel görünümün sizde uyandırdığı yönelimleri net bir şekilde belirtiniz?

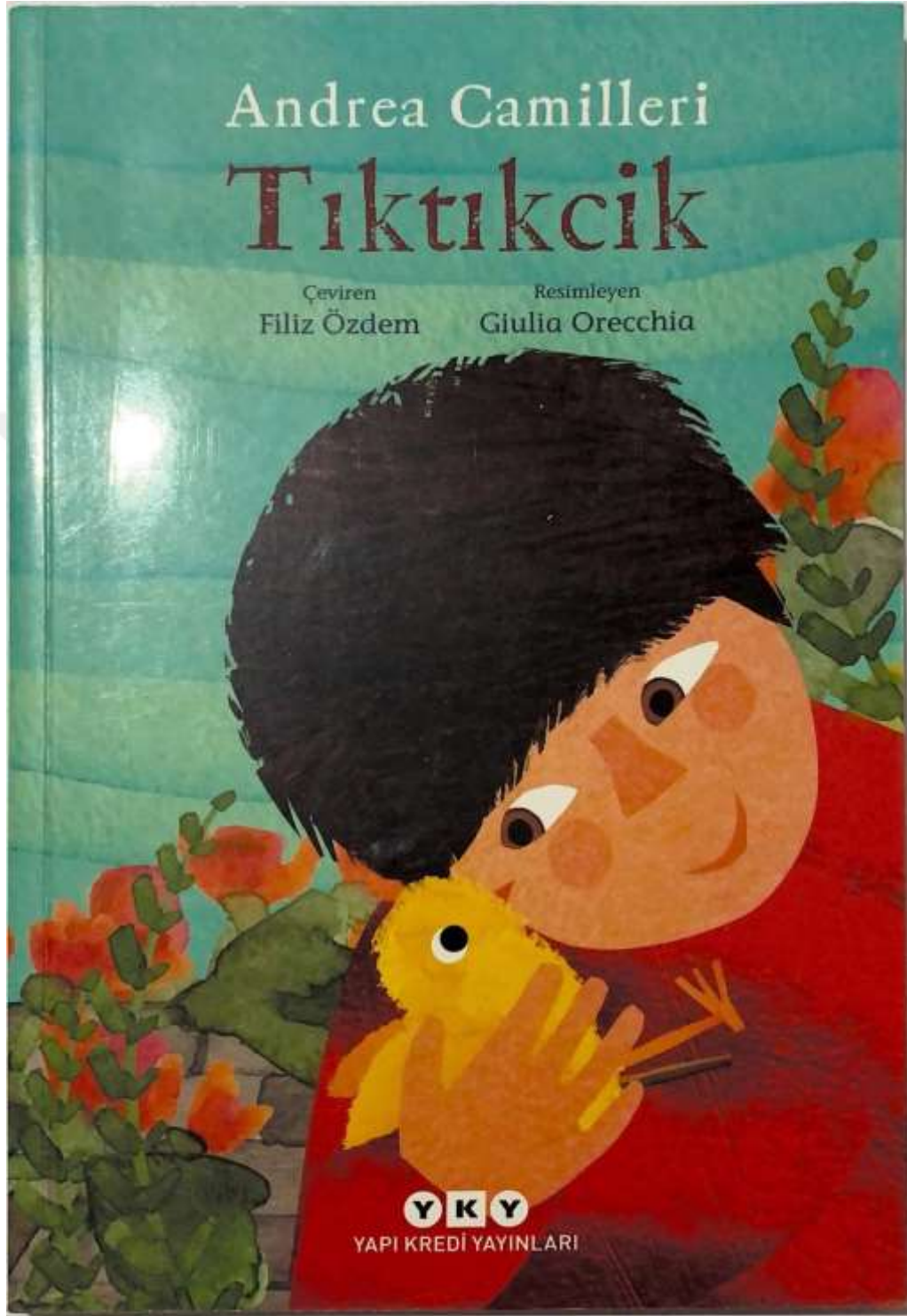
Sorular	Evet	Hayır
Öykülerin kapaklarında başlıklar ilginizi çekti mi?		
İncelediğiniz öykülerde eğlendirici unsurlar var mı?		
Öykülerde merak uyandırıcı unsurlar var mı?		
Öykülerde kullanılan dil çocukların anlayacağı tarzda mı yazılmış?		
Öykülerde anlatım bozukluğu var mı?		
Öykülerde kullanılan resimler genel bağlamda iki sayfanın tamamını kaplayacak şekilde kullanılmış mı?		
Öykülerde kullanılan resimler gerçekçi mi?		
Öykülerde resimlerdeki nesnelerin ve canlıların renkleri gerçek dünyadaki renkleri ile aynı mı?		
Resimleme, metnin içeriğini ifade ediyor mu?		
Öykü kahramanlarının dış görünüşleri ve yüzünün görünüşü metinde anlatılanları yansıtıyor mu?		
Metinde kullanılan semboller resimde vurgulanmış mı?		

EK-2 DEĞERLENDİRİLEN ÖYKÜ KİTAPLARI

	Kitap İsmi	Yılı	Yazar	Resimleyen	Yayınevi	Sayfa Sayısı
1	Gülendam Nenem Rumi Annem ve Ben-Mesneviden Masal, Fabl ve Öyküler	2020	Yalvaç Ural	Erdoğan Oğultekin	Yapı ve Kredi Yayınları	307
2	Misafir Yılan	2016	Julia Donaldson	Hannah Shaw	Yapı ve Kredi Yayınları	86
3	Ege’de Bir Karya Efsanesi YunusSırtındaki Çocuk Hermiyas	2017	Yalvaç Ural	Erdoğan Oğultekin	Yapı ve Kredi Yayınları	147
4	Hopalupa Kardeşler	2018	Arif Düzgün Akbayır	Betül Akzambaklar	Yapı ve Kredi Yayınları	14
5	Berke, Bu Ne Öfke?	2019	Edith Schreibe-Wicke	Carola Holland	Yapı ve Kredi Yayınları	16
6	Şengaga Sinekkuşlarıyla	2020	Gülay Gül	Rumeysa Zeynep Araçlı	Yapı ve Kredi Yayınları	18
7	Babaannem KimeBenziyor?	2020	Feridun Oral	Feridun Oral	Yapı ve Kredi Yayınları	35
8	Ay Ne ZamanGelecek	2020	Feridun Oral	Feridun Oral	Yapı ve Kredi Yayınları	15
9	Kayıp ÇocuklarBahçesi	2015	Doğan Gündüz	Emine Bora	Yapı ve Kredi Yayınları	13
10	Katie ve Dinazorlar	2016	James Mayhew	James Mayhew	Yapı ve Kredi Yayınları	22
11	Ariyan’ın Boğazındaki Düğümler	2019	Danielle Noreau	Catharine Bergeson	Yapı ve Kredi Yayınları	16
12	Onun Adı Bobik	2020	Filiz Özdem	Meryem Tanrıkulu	Yapı ve Kredi Yayınları	18
13	Rüzgarlarla UçanÇocuk	2019	Nergis Seli	Buket Topakoğlu	Yapı ve Kredi Yayınları	51
14	Mavi Eşek Postlu Aslan	2018	Yalvaç Ural	Erdoğan Oğultekin	Yapı ve Kredi Yayınları	90
15	Güne Bakan Çiçekleri	2020	Çiğdem Odabaşı	Esra Uygun	Yapı ve Kredi Yayınları	41
16	Kedi Dostu Cevahir Hanım	2018	Tagrid El-Neccar	A.Sait Aykut	Yapı ve Kredi Yayınları	75

17	Okumayı Sevmeyen Çocuğun Hikayesi	2015	Miriam Dubını	Francesca Carabelli	Yapı ve Kredi Yayınları	43
18	Tıktıkçık	2016	Andrea Camilleri	Giulia Orecchia	Yapı ve Kredi Yayınları	52
19	HayalperestÇocuk	2015	Görkem Kantar Aksoy	Mert Tugen	Yapı ve Kredi Yayınları	79
20	Sanem ile Balık	2020	Helga Bansch	Helga Bansch	Yapı ve Kredi Yayınları	13
21	Ördek Tatilde	2018	Gilad Saffet	Gilad Saffet	Yapı ve Kredi Yayınları	19
22	Küçük Ayı ve Ahlat Ağacı	2015	Yalvaç Ural	Feridun Oral	Yapı ve Kredi Yayınları	17

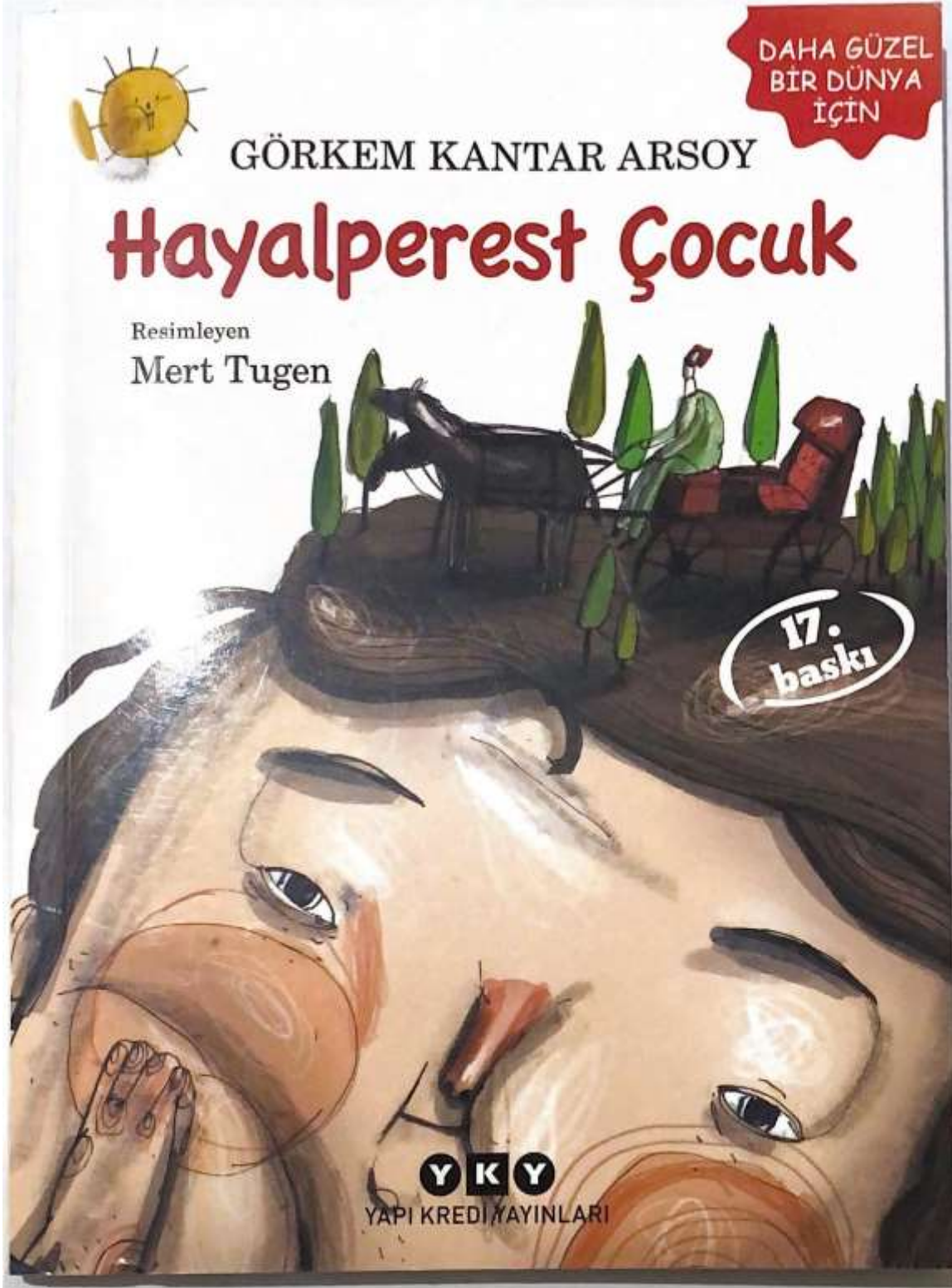
EK-3 ÖYKÜ KİTAPLARININ ÖN KAPAKLARI

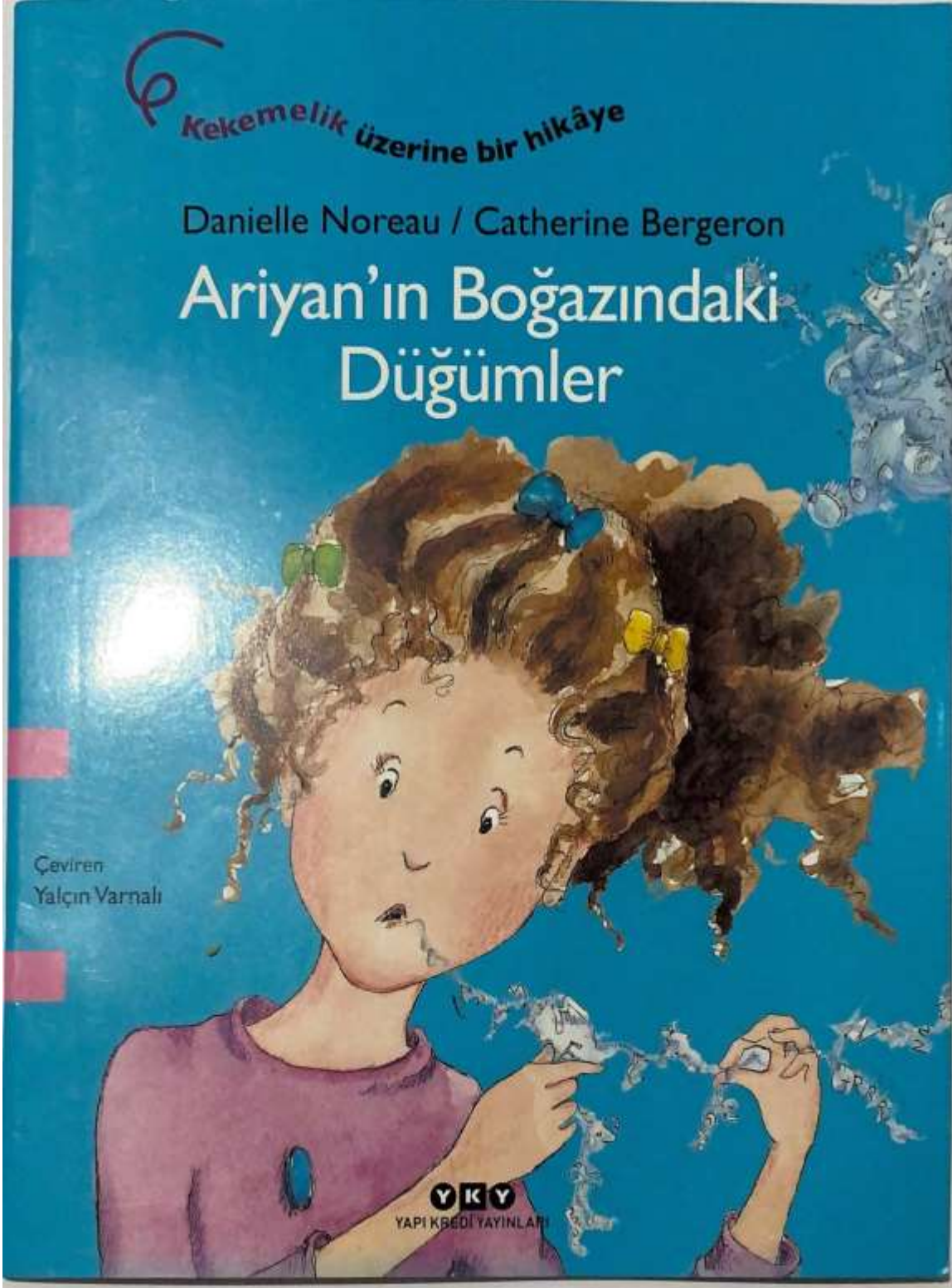
Andrea Camilleri'nin *Tıktıkçik* Kitabının Kapağı

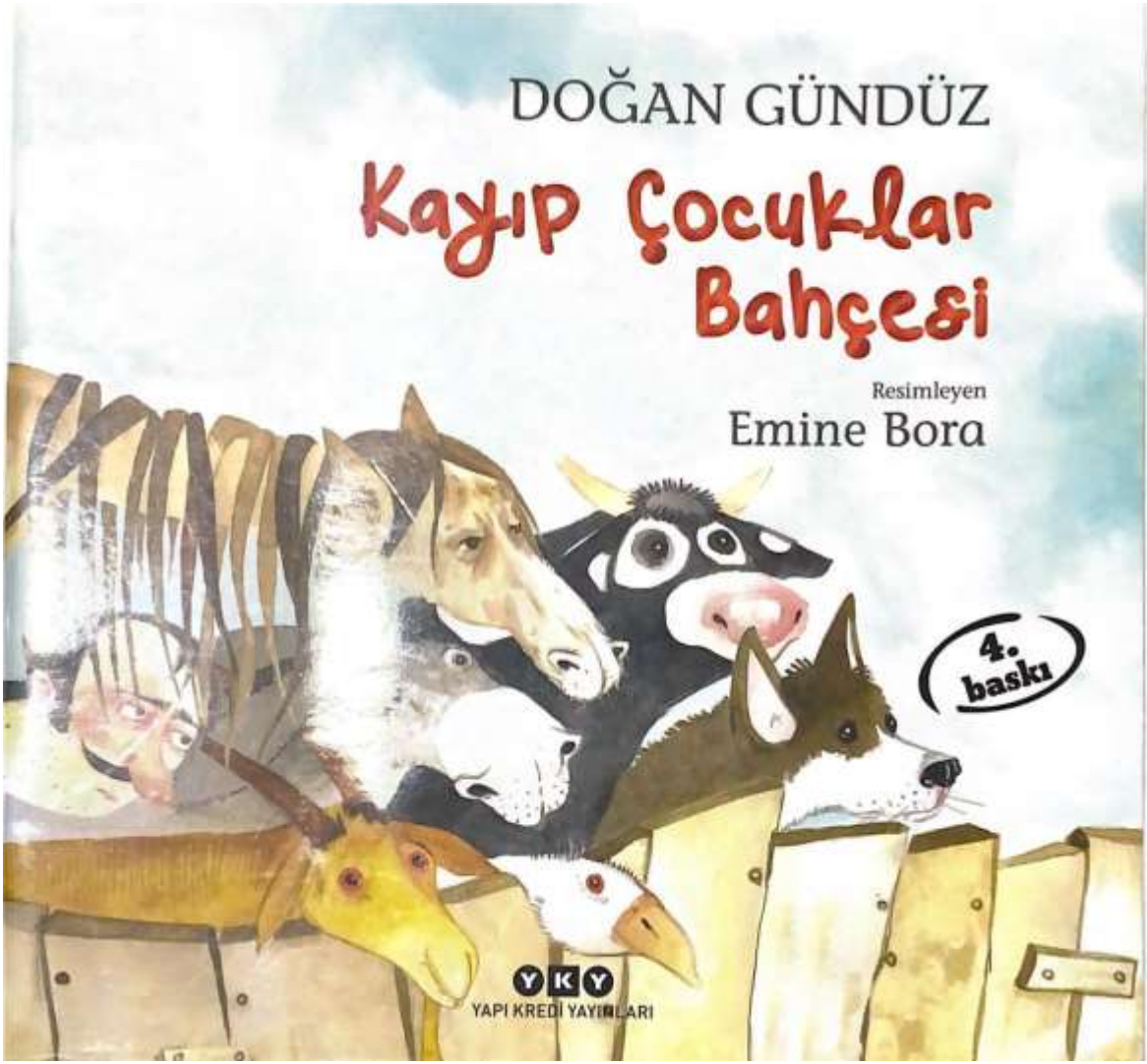
Çiğdem Odabaşı'nın *Günebakan Çiçekleri* Kitabının Kapağı

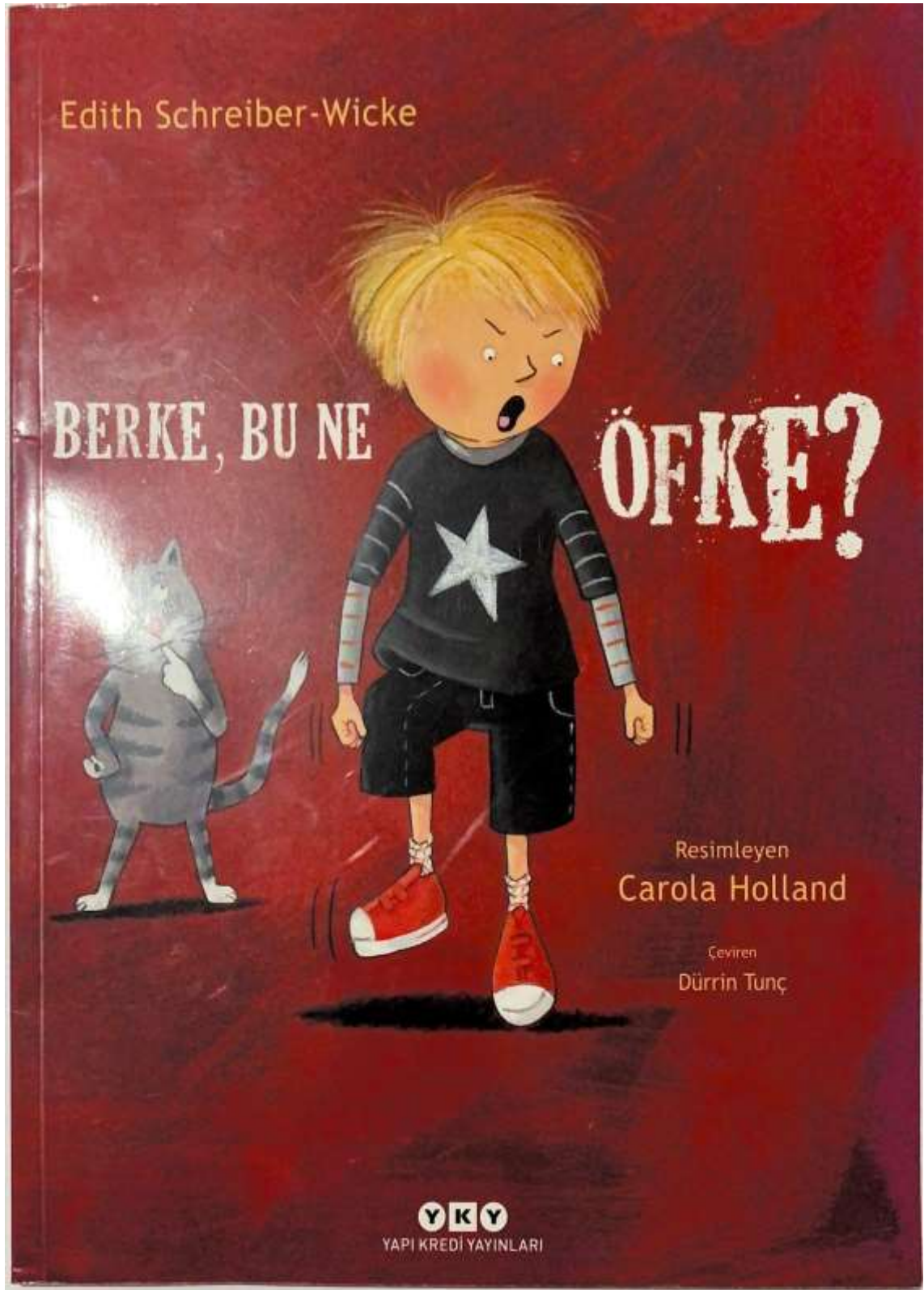
Görkem Kantar Arsoy'un *Hayalperest Çocuk* Kitabının Kapağı

Danielle Noreau ve Catherine Bergeron'un *Ariyan'ın Boğazındaki Düğümler* Kitabının Kapağı

Doğan Gündüz'ün *Kayıp Çocuklar Bahçesi* Kitabının Kapağı

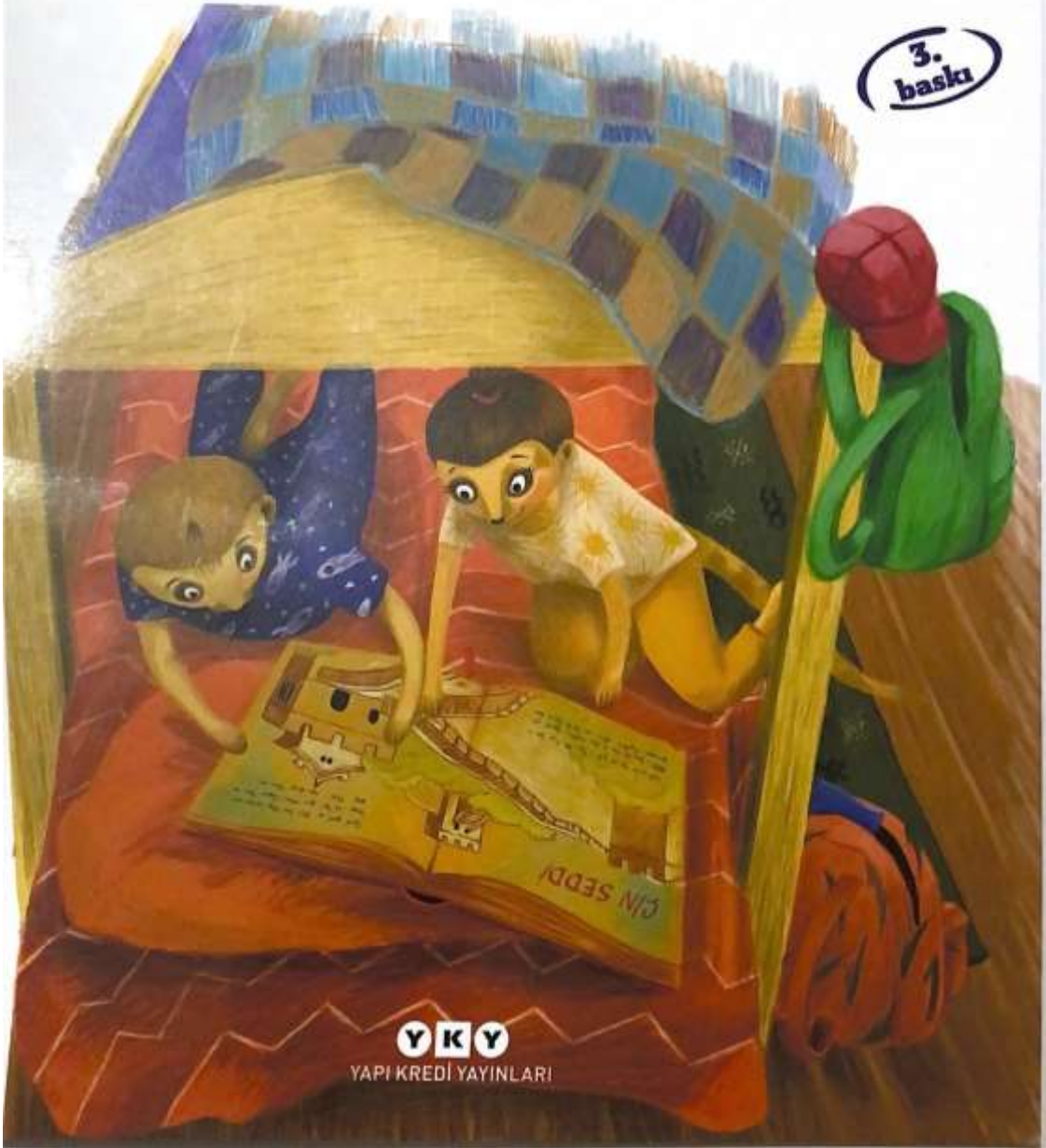
Edith Schreiber-Vicke'nin *Berke, Bu Ne Öfke?* Kitabının Kapağı

Hopalupa Kardeşler

Yazan
Arif Düzgün Akbayır

Resimleyen
Betül Akzambaklar

3.
baskı

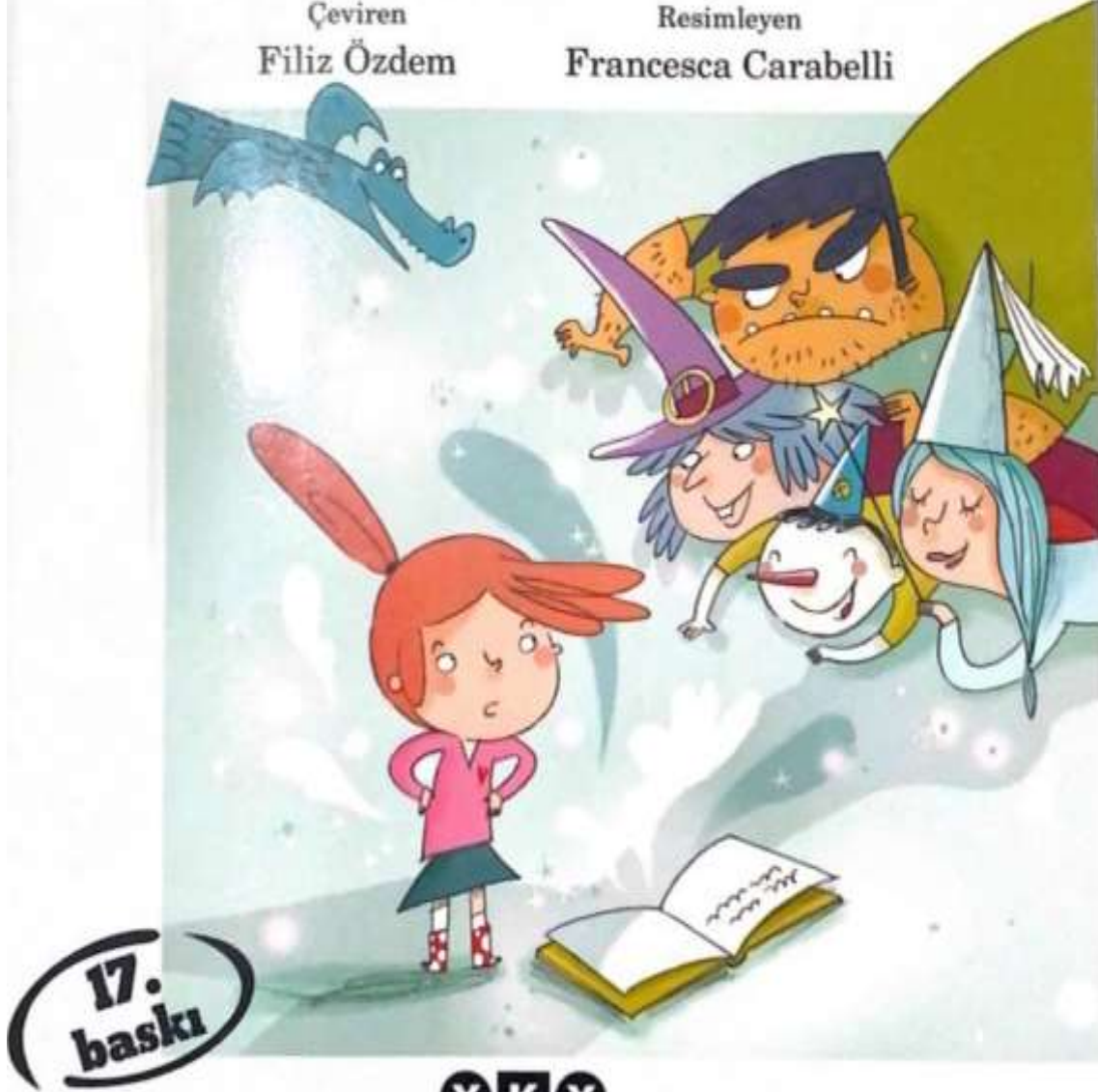
Arif Düzgün Akbayır'ın *Hopalupa Kardeşler* Kitabının Kapağı

MIRIAM DUBINI

Okumayı Sevmeyen Çocuğun Hikâyesi

Çeviren
Filiz Özdem

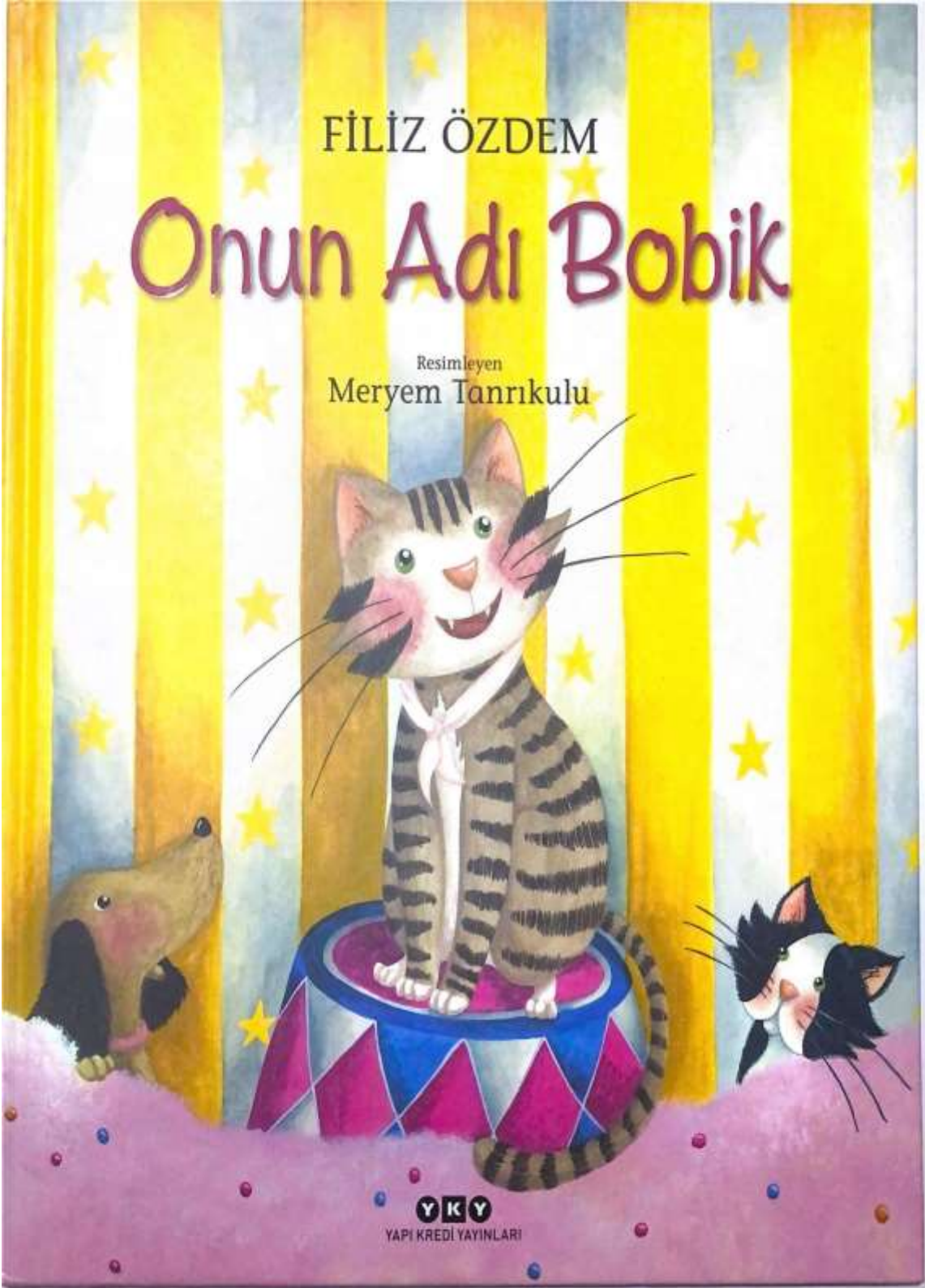
Resimleyen
Francesca Carabelli

YKY

YAPI KREDİ YAYINLARI

Miriam Dubini'nin *Okumayı Sevmeyen Çocuğun Hikâyesi* Kitabının Kapağı

Filiz Özdem'in *Onun Adı Bobik* Kitabının Kapağı

Gilad Soffer

ÖRDEK TATİLDE

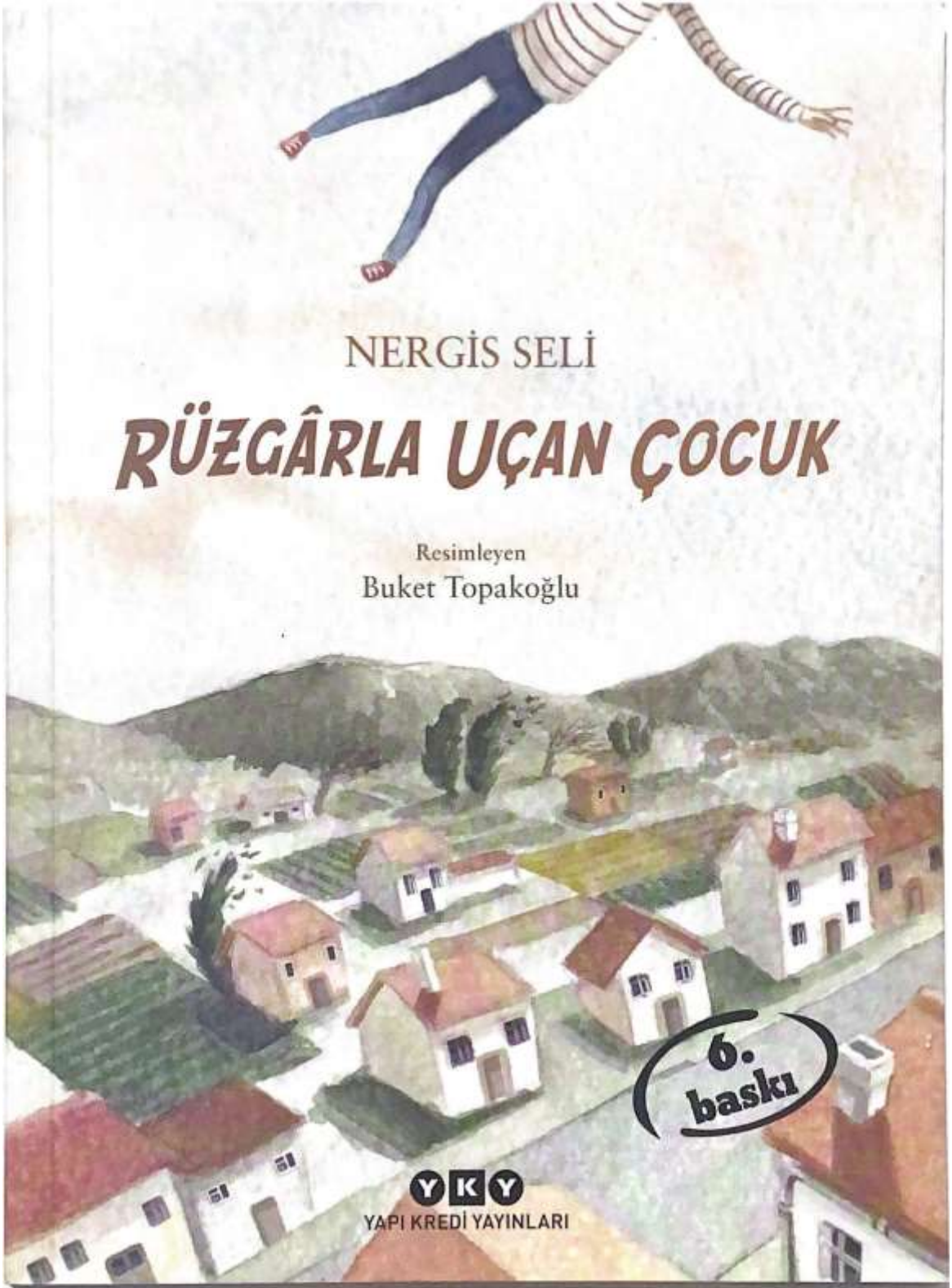
Çeviren
Hazel Bilgen

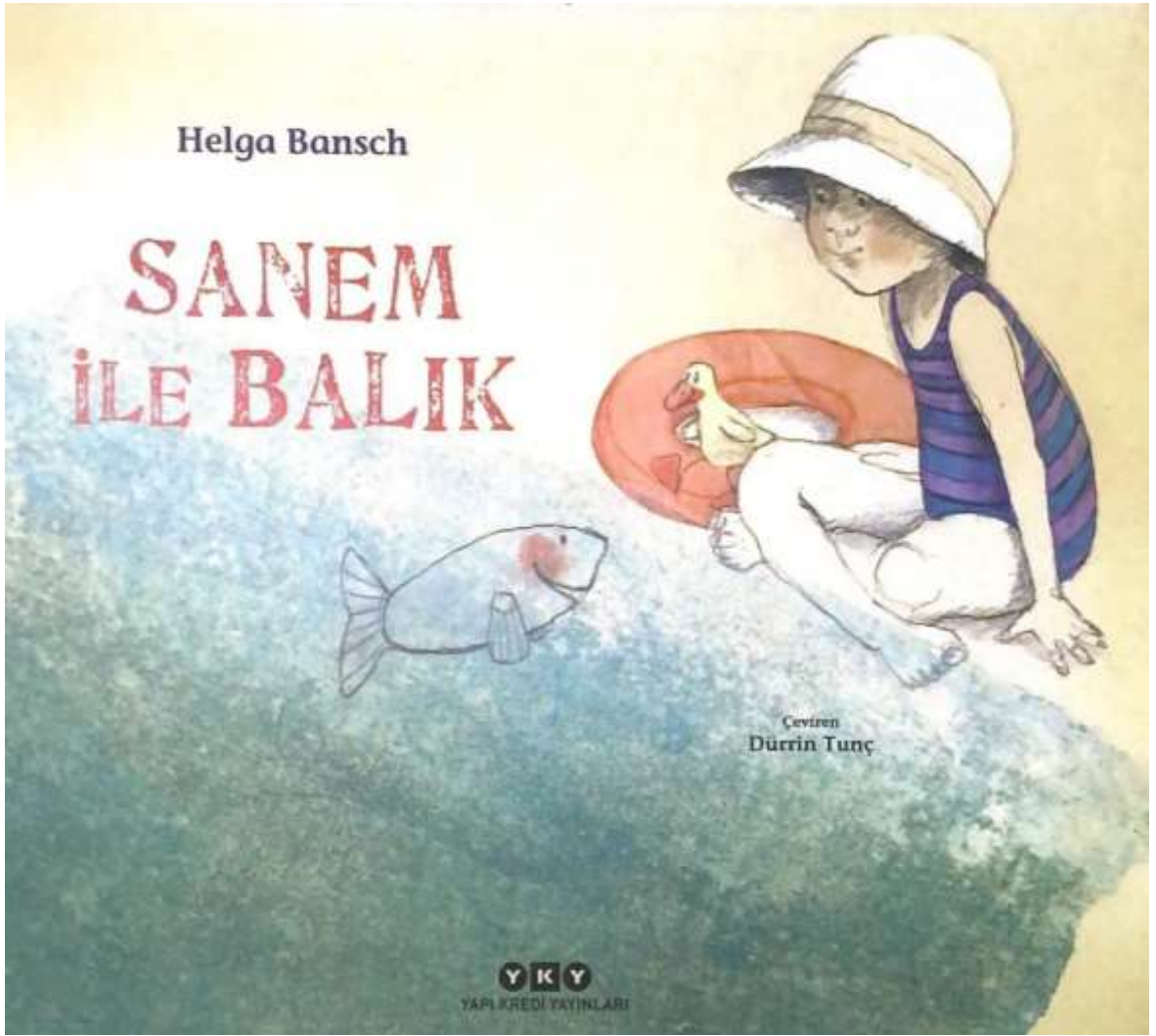
3.
baskı

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

Gilad Soffer'in *Ördek Tatilde* Kitabının Kapağı

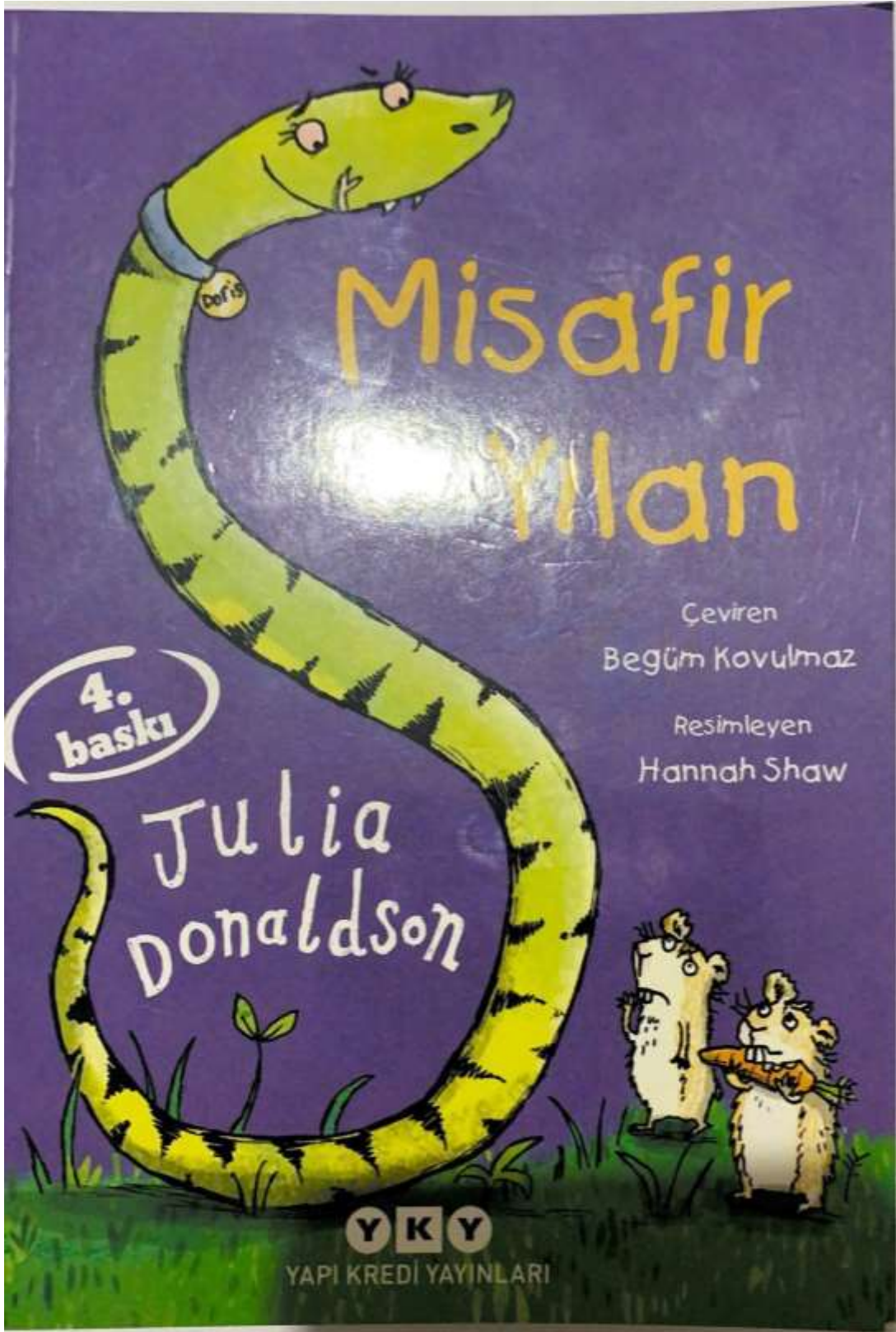
Nergis Seli'nin *Rüzgârla Uçan Çocuk* Kitabının Kapağı

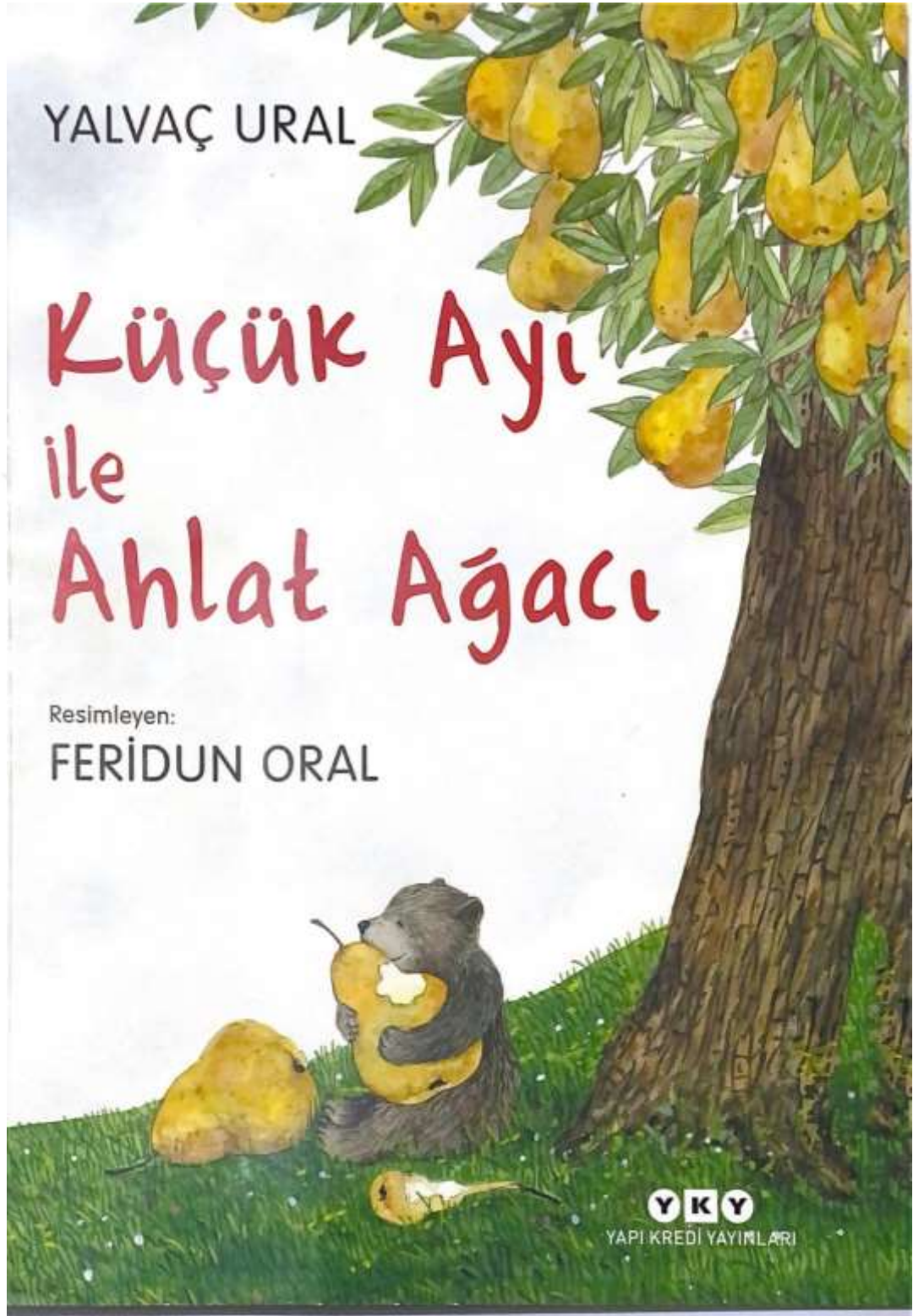
Helga Bansch'ın *Sanem ile Balık* Kitabının Kapağı

Gülay Gül'ün *Şengaga Sinekkuşlarıyla* Kitabının Kapağı

Julia Donaldson'un *Misafir Yılan* Kitabının Kapağı

Yalvaç Ural'ın *Küçük Ayı ile Ahlat Ağacı* Kitabının Kapağı